

UNIVERZA NA PRIMORSKEM
FAKULTETA ZA MANAGEMENT

Zaključna projektna naloga

MOŽNOSTI RAZVOJA TURIZMA V IZBRANI
OBČINI

David Mirc

Koper, 2018

Mentorica: prof. dr. Doris Gomezelj Omerzel

POVZETEK

V zaključni projektni nalogi so predstavljene možnosti za razvoj turizma v občini Jesenice. Prvi, teoretični del naloge zajema predstavitev turizma kot gospodarske panoge s posebnim poudarkom na proučevanju turistične destinacije in občine Jesenice kot obravnavanega območja. Ugotovljeno je, kakšni so trenutni potenciali za razvoj turizma v občini. S tem je postavljena podlaga za drugi del naloge, ki je empirične narave in vključuje analizo stanja ter možnosti za razvoj turizma v izbrani občini, ki so bile pridobljene s pomočjo opravljene ankete med občani in intervjujev med ponudniki namestitev.

Ključne besede: turizem, razvoj, analiza, potencial, občina Jesenice.

SUMMARY

Possibilities of tourism development in Jesenice municipality are presented in this final project assignment. The first, theoretic part of the assignment, covers presentation of tourism as an industry, with special emphasis on studying the tourist destination, and the municipality of Jesenice as the region under consideration. We have identified the current potentials for tourism development in the municipality, with which we laid the foundation for the second part of the assignment, which is empirical in nature and includes an analysis of current situation and the possibilities for tourism development in the selected municipality. which we obtained through a survey conducted among citizens and interviews between accommodation providers.

Keywords: tourism, development, analysis, potential, municipality of Jesenice.

UDK: 338.48(043.2)

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem mentorici, dr. Doris Gomezelj Omerzel, za vse nasvete, podporo in potrpežljivost. Prav tako bi se rad zahvalil vsem, ki so sodelovali pri pripravi naloge, predvsem pa družini in puncu za neizmerno podporo in spodbudo skozi vsa leta študija.

VSEBINA

1	Uvod	1
1.1	Opredelitev problema in teoretičnih izhodišč	1
1.2	Namen in cilji zaključne projektne naloge	2
1.3	Predvidene metode za doseganje ciljev	2
1.4	Predpostavke in omejitve zaključne projektne naloge	3
2	Turizem	4
2.1	Opredelitev turizma	4
2.2	Vrste turizma	5
2.3	Turist.....	8
2.4	Turistična destinacija	8
2.4.1	Razvoj	9
2.4.2	Destinacija kot poslovni sistem	10
3	Predstavitev občine Jesenice	11
3.1	Zgodovina	11
3.2	Naravne in družbene značilnosti.....	11
3.3	Strategija razvoja turizma v občini Jesenice.....	12
3.3.1	Vizija in strateški cilji.....	12
3.3.2	Programi za razvoj turizma.....	13
3.4	Znamenitosti	14
3.5	Tradicionalne prireditve	15
4	Analiza turizma v občini Jesenice.....	17
4.1	Razvoj turizma v zadnjih letih.....	17
4.2	Primerjalna analiza z gorskimi občinami	19
4.3	Analiza intervjujev s ponudniki namestitvev	21
4.4	Rezultati vprašalnika, namenjenega občanom.....	22
4.4.1	Demografske značilnosti anketirancev	22
4.4.2	Trenutni turistični potencial in ovire za razvoj.....	24
4.4.3	Smer razvoja turizma.....	26
5	Možnosti razvoja turizma v občini Jesenice	28
5.1	SPIN-analiza	28
5.2	Razvoj namestitvenih objektov	30
5.3	Športno-rekreativni turizem.....	30
6	Sklep	32
	Literatura	34
	Priloge	34

SLIKE

Slika 1:	Zmogljivost ležišč – Jesenice.....	17
Slika 2:	Prenočitve turistov – Jesenice.....	18
Slika 3:	Prenočitve turistov na razpoložljivo ležišče – Jesenice.....	18
Slika 4:	Prenočitve turistov - Gorske občine.....	19
Slika 5:	Število ležišč na prebivalca - Gorske občine.....	20
Slika 6:	Prenočitve turistov na razpoložljivo ležišče - Gorske občine.....	20
Slika 7:	Spol občani.....	23
Slika 8:	Starost občani.....	23
Slika 9:	Naselja občine Jesenice.....	24
Slika 10:	Pogled občanov.....	25
Slika 11:	Znamenitosti Jesenic.....	25
Slika 12:	Ovire za razvoj.....	26
Slika 13:	Tipi turizma.....	26
Slika 14:	Infrastrukturne dopolnitve.....	27

PREGLEDNICE

Preglednica 1:	SPIN analiza.....	29
----------------	-------------------	----

1 UVOD

Turizem spada med najbolj donosne gospodarske panoge na svetu, v številnih regijah pa je hkrati pomemben vir naložb in zaposlovanja. Turizem je tudi v Sloveniji pomembna gospodarska dejavnost s številnimi multiplikativnimi učinki ter visokim potencialom razvoja in rasti. V Sloveniji sta namreč delež izvoza turizma v celotnem izvozu in delež skupnih učinkov turizma v BDP višja v primerjavi z evropskim in svetovnim povprečjem, visok je tudi delež zaposlenih v tej panogi (Slovenska turistična organizacija b.l.).

1.1 Opredelitev problema in teoretičnih izhodišč

Turizem v zadnjih letih v Sloveniji ponovno doživlja velik razcvet, večje turistične destinacije zaznavajo tudi do 10-odstotno letno rast turizma, za katerega so odgovorni številni dejavniki, kot so: mednarodna priznanja (varna, zelena destinacija), politična nestabilnost in družbena nemirnost v drugih državah Evropske Unije ter konec globalne ekonomske krize – recesije. Med turistične destinacije zagotovo spada Gorenjska s svojo raznovrstnostjo, ki zajema jezera, slapove, gorske verige in reke, ki se vijejo skozi doline in soteske. Prav zaradi teh dejavnikov so se v tem delu Slovenije, ki ga lahko poimenujemo tudi Zgornja Gorenjska, oblikovala tri večja turistična središča – Bled, Bohinj in Kranjska Gora (Slovenska turistična organizacija 2016).

Turistična ponudba se razvija tudi v do zdaj slabo razvitih ali nerazvitih turističnih krajih širom Slovenije, ki so izkoristili nedaven porast turizma. Mednje pa za zdaj še ne spada občina Jesenice, ki sicer bolj slovi po dolgi zgodovini na področju industrije, redko pa je omenjena v zvezi z njeno turistično ponudbo. Zato ne preseneča podatek, da kljub njeni velikosti, ki po zadnjih podatkih presega 20.000 prebivalcev, že dolgo časa ne premore večjega namestitvenega objekta (hotel, motel ali hostel). V zadnjih 10 letih je bil namreč samo enkrat prijavljen namestitveni objekt, ki bi ustrezal prej navedenemu kriteriju (SURS 2017).

S to nalogo želimo predstaviti probleme, s katerimi se srečujejo v občini Jesenice zaradi pomanjkanja namestitvenih kapacitet in kako bi se lahko s pravilno strategijo postavili na turistični zemljevid Slovenije. Zaposleni na Občini Jesenice se že nekaj časa zavedajo, da se turizem prepočasi razvija zlasti, ker mesto Jesenice ne premore niti enega večjega namestitvenega objekta, čeprav že samo mesto ponuja obilo različnih aktivnosti, ki jih je mogoče ponuditi dnevnim obiskovalcem in turistom (Občina Jesenice b.l.a.).

Poskušali bomo poiskati možnosti za sobivanje turizma in industrije kot primarne panoge na Jesenicah in predstavili idejo o pozitivnih lastnostih prepletanja obeh panog.

1.2 Namen in cilji zaključne projektne naloge

Namen te naloge je analizirati in proučiti turizem v občini Jesenice, kako se razvija ter kakšne zmožnosti nudi za nadaljnji razvoj. Ker gre za turistično nerazvito destinacijo, smo pridobili tudi odziv lokalne skupnosti na mogoč razvoj turizma v občini Jesenice, in sicer predvsem s pomočjo občanov in ponudnikov namestitev. Naloga služi kot osnova oziroma pomoč za mogoče bodoče podjetniške dejavnosti v turizmu.

Cilji zaključne projektne naloge so naslednji:

- Predstavitev občine Jesenice in njene turistične ponudbe
- Izvedba ankete med prebivalci občine Jesenice
- Izvedba intervjujev med ponudniki namestitev v občini Jesenice
- Predstavitev možnosti za razvoj turizma

1.3 Predvidene metode za doseganje ciljev

Na podlagi razpoložljivih teoretičnih virov in literature (strokovna literatura, knjige, spletne strani) smo v prvem delu zaključne projektne naloge definirali turizem in predstavili občino Jesenice.

V drugem delu smo se za analitični del naloge povečini opirali na bazo Statističnega urada Republike Slovenije. S pomočjo vprašalnika, ki smo ga razdelili med trenutne sobodajalce, smo pridobili podatke o strukturi gostov (narodnost, razlog bivanja, tržni segment ...) in dolžini bivanja le-teh. Z njimi smo si pomagali pri ustvarjanju slike trenutnega profila oziroma segmenta gostov, ki prenočuje v občini Jesenice, le-ta pa nam je služil pri odločanju o morebitnih možnostih razvoja turističnih panog.

Na podlagi ugotovitev iz prejšnjih delov naloge in s pomočjo drugega vprašalnika smo pridobili še podatke o:

- želeni smeri razvoja turizma s strani občanov
- pomembnih turističnih znamenitostih
- zaznanem trenutnem stanju turizma s strani občanov

S temi podatki smo lažje analizirali trenutno stanje turizma in ugotovili, ali sploh obstaja želja lokalne skupnosti po razvoju turizma, saj brez upoštevanja njihovih želja in potreb ne moremo učinkovito načrtovati turistične zgodbe v občini.

1.4 Predpostavke in omejitve zaključne projektne naloge

Naloga sloni na naslednjih predpostavkah:

- da bo glede na visoko rast turizma v Sloveniji in izboljšano ekonomsko stanje zaradi konca recesije število domačih in tujih prenočitev v prihodnjih letih raslo tudi v občini Jesenice, a v manjši meri kot v glavnih turističnih destinacijah (Ljubljana, Bled, Portorož ...).
- Predpostavljali smo, da je v interesu občine in njenih prebivalcev, da se poveča in razširi turistična ponudba.
- Da obstaja neizkoriščen potencial za razvoj turizma v občini Jesenice.
- Da občani trenutno niso zadovoljni s stanjem turizma v občini.

Projektna naloga je omejena izključno na turistične možnosti v občini Jesenice, preostale občine, predvsem gorske, so bile uporabljene le za primerjavo. V izdelavi naloge smo se omejili le na turistične dejavnosti, ki so mogoče ob trenutnih naravnih dejavnikih in je njihov razvoj realno dosegljiv v naslednjih nekaj letih.

2 TURIZEM

Večina turizem razume kot tradicionalno dejavnost, katere edini namen je zadovoljiti določene življenjske in kulturne potrebe. Že dolgo časa pa ne ustreza več sezonska opredelitev fenomena turizma, saj ljudje prosti čas razporejamo tako, da potovanje ni več odvisno od letnih časov. Ljudje odkrivajo nove turistične točke, ki so neodvisne od vremenskih vplivov in nudijo drugačno izkušnjo. To nam dopušča razvoj splošnih znanj in prometne infrastrukture, kar pomeni, da imamo tudi v Sloveniji potencial za izkoriščanje in razvijanje turizma v krajih, ki trenutno še ne spadajo med turistične destinacije (Colarič-Jakše in Veljković 2014).

2.1 Opredelitev turizma

Preučevanje turizma ni preprosto, saj gre za družbeni, gospodarski in politični fenomen, ki ga opredeljujejo čas, prostor in človek. Pojem turizem ne premore enotne opredelitve, kljub temu pa večina definicij poudarja elemente potovanja ljudi v turistične kraje, bivanje zunaj kraja stalnega bivališča ter da gre za začasno in krajše potovanje do enega leta in različne motive oziroma razloge potovanja. Ogorelc (2001) osnovni pogoj za opredelitev turizma vidi v tem, da gre za gibanje oseb v prostoru. To deli na statični (bivanje) in dinamični (potovanje) del. Hitreje se je turizem začel razvijati po prvi svetovni vojni, in sicer po uvedbi plačanega dopusta. Na splošno je za razvoj pomembna splošna raven uveljavljenih socialnih, političnih in ekonomskih pravic. Pojav visokega standarda socialnih in ekonomskih pravic je omogočil potovanja najširšim slojem prebivalstva, s tem pa nastanek množičnega turizma (Ogorelc 2001).

Cvikl (2002) pod neekonomske prednosti turizma šteje različne vplive, med drugim na kakovost življenja, učenje tujih jezikov, izmenjavo kultur in ugled države v svetu. Ekonomske prednosti turizma pa vidi v vplivu na gospodarski razvoj, vrednotenje prostora, razvoj gospodarskih in negospodarskih dejavnosti in na devizno ter plačilno bilanco.

Prva definicija dejavnosti sega v leto 1895, ko je Guyer-Freuler E. definiral turizem:

Turizem v modernem smislu je pojav novega časa, ki temelji na povečani potrebi po oddihu in spremembi zraka, na povečanem in gojenem smislu za pokrajinske lepote, veselje in užitek v prosti naravi, posebno pa je pogojeno s povečano mešanico narodov in slojev človeške družbe kot posledice razvoja trgovine, industrije in obrti ter izpopolnitve prevoznih sredstev. (Colarič-Jakše in Veljković 2014, 45).

Z dodatnim tehnološkim razvojem na področju prevoza, komunikacije in dodatnih potreb po turističnem udejstvovanju so se razvile bolj moderne definicije pojma turizem. UNWTO ali svetovna turistična organizacija definira turizem kot obseg dejavnosti oseb, ki potujejo in bivajo na krajih zunaj njihovega običajnega okolja največ eno leto zapored za prosti čas, poslovne in druge namene (Tugberk 2010).

Merriam-Webster (2017) turizem opredeljuje kot:

- prakso potovanja za rekreacijo (angl. *The practice of traveling for recreation*),
- vodenje ali upravljanje turistov (angl. *The guidance or management of tourists*),
- promoviranje ali spodbujanje potovanj (angl. *the promotion or encouragement of touring*) ali nastanitev turistov (angl. *the accommodation of tourists*).

2.2 Vrste turizma

Kot smo že dejali, je turizem zelo širok pojem, ki zajema veliko različnih dejavnikov. Eden izmed teh so različne pojavne vrste turizma. Cvikel (2002) turizem deli glede na:

1. Izvor in stalno bivališče turistov:

- Domači turizem: turisti so državljani tiste države, v kateri potujejo in ne prestopajo državne meje.
- Meddržavni turizem: turisti niso državljani tiste države, v kateri potujejo in prestopajo državno mejo.

2. Vpliv na devizno bilanco:

- Aktivni turizem: povečuje aktivo v devizni bilanci zaradi prihoda tujih državljanov v našo državo.
- Pasivni turizem: potovanja naših državljanov v tujino povzročajo odtok plačilnih sredstev, kar je vidno na pasivni strani devizne bilance.

3. Smer gibanja turistov:

- Receptivni turizem: pripravljenost za sprejemanje turistov v določeni regiji, seveda s potrebno organizacijsko in ekonomsko dejavnostjo.
- Emitivni turizem: odhajanje turistov s stalnega bivališča.

4. Število turistov in organizacijo:

- Individualni turizem: ne pomeni nujno ene osebe, potreben je le pogoj, da turisti ne potujejo s posebno organizacijo (npr. turistična agencija), temveč so neodvisni in lahko sami določajo smer in destinacijo potovanja ter čas bivanja.
- Skupinski turizem: program potovanja je vnaprej določen s strani organizatorja, zato posameznik ne more izbirati in spreminjati programa.

5. Dolžino bivanja v enem kraju:

- Stacionarni turizem: daljše bivanje v enem kraju, povprečna doba bivanja je daljša.
- Mobilni turizem: turisti, osredotočeni na potovanje, bivanje je le nujnost. Povprečna doba bivanja je krajša.

Ker gre v zgornji razdelitvi bolj za delitev po načinu potovanja, želimo pojem nekoliko razdeliti še na različne načine preživljanja prostega časa.

Športni turizem (v nekaterih literaturah tudi športno-rekreativni turizem) spada med najpomembnejše panoge turizma v Sloveniji. Globoka povezanost športa in turizma izhaja iz dejstva, da so različne športne prireditve, kot so evropska in svetovna prvenstva ter olimpijske igre, hkrati tudi veliki turistični dogodki. Športni turizem delimo na tri različne tipe, in sicer na potovanje z namenom ogleda in sodelovanja na športnih prireditvah, potovanje z namenom ogleda športnih znamenitosti in aktivno ukvarjanje s športom na potovanju. V nekaterih virih se pojem prepleta s pojmom športno-rekreativni turizem, saj zajema športno udejstvovanje z namenom rekreacije. Med najbolj pomembne dejavnosti v Sloveniji na področju rekreacije štejemo pohodništvo, kolesarjenje in zimske športe (Berčič, idr. 2010).

- Pohodništvo je pri nas prisotno že dolgo, vendar se sistematično obravnava šele zadnji dve desetletji, med drugim tudi z izdelavo Strategije razvoja turističnega produkta pohodništva v Sloveniji, ki vsebuje vrsto strateških ukrepov za povečanje prepoznavnosti in kakovosti te dejavnosti. Ker je Slovenija alpska dežela z dobrimi naravnimi pogoji za razvoj pohodniškega turizma, poleg tega pa je pohodništvo del slovenske športne kulture, je vsekakor pomemben del turistične ponudbe v Sloveniji (Slovenska turistična organizacija 2005).
- Kolesarjenje imamo lahko za tekmovalno športno panogo, športno-rekreativno dejavnost ali način prevoza. V osnovi gre sicer za individualno dejavnost, ki pa se v turistični dejavnosti največkrat izvaja kolektivno oziroma v skupini. Čeprav po razvitosti kolesarske infrastrukture še vedno zaostajamo za mnogimi kolesarsko bolj razvitimi državami, imamo zaradi izostanka velikih mest in mestnih naselij v Sloveniji idealne pogoje za razvoj kolesarjenja (Berčič idr. 2010).
- Zimskošportni turizem ima v Sloveniji dolgoletno tradicijo, na kar kažejo tudi številna zimskošportna središča ali gorsko-turistični centri (GTC). K temu so pripomogli tudi geografsko-klimatski pogoji, ki so zaradi zasneževanja osnova za razvoj te dejavnosti. Ponudba v GTC je poleg že naštetih geografsko-klimatskih pogojev povezana tudi z razvitostjo kraja in infrastrukture, s potrebami gostov in drugimi dejavniki. Največja središča v Sloveniji so povečini na zahodnem in severozahodnem delu države, kar je glede na relief povsem razumljivo. Mednje štejemo Rekreacijsko-turistična centra Kranjska Gora in Krvavec, ATC Kanin Bovec, Smučarski center Cerklje ob Gori in zimski Smučarski center Vogel. Naštetim se ob Pohorski planoti na severovzhodu Slovenije pridružita še zimsko športno središče Rogla in Mariborsko Pohorje. V zadnjem času se je v nekaterih središčih razvila tudi povezava med zimskošportnim in velneškim turizmom, saj jih že kar nekaj ponuja velnes storitve kot dodatno dejavnost (Berčič idr. 2010).

Velneški turizem je v Evropi ena najmlajših in najhitreje rastočih dejavnosti, čeprav so kopališča in masaže že v antiki označevali kot pripomočke za dobro počutje. Beseda velnes je sestavljena iz dveh tujih besed: »well-being« in fitness«, pomeni pa način življenja. Njegove

temeljne sestavine so telesna in duševna aktivnost, zdrava prehrana in sprostitvev. Velnes kot turistična dejavnost je torej skupnost odnosov in pojavov, ki so posledica potovanj turistov z namenom sprostitve in krepitve zdravja. Sčasoma so velneški turizem dopolnile različne vrste tradicionalnih medicin, na primer kitajska medicina in ajurveda (Gojčič 2012).

Tip turizma, ki se prepleta z ravnokar opisanim velneškim turizmom, je zdraviliški turizem. Gre namreč za dejavnosti, ki se ukvarja z izboljševanjem zdravja in kakovosti življenja prek postopkov fizikalne in rehabilitacijske medicine in delovanja naravnih zdravilnih dejavnikov. Zdraviliški turizem pokriva vse štiri vidike zdravja: rehabilitacijo, zdravljenje, preprečevanje bolezni in promocijo zdravja. Voda je med vsemi dejavniki ključni medij, predvsem zaradi zdravilnih učinkov morske, termalne in geotermalne vode (Berčič idr. 2010).

V Sloveniji, ki velja za zeleno destinacijo, je vse bolj razširjen tudi ekološki turizem, ki je bil prvič uporabljen leta 1965, ko je Hetzer zapisal, da gre za obliko turizma, ki minimalno vpliva na okolje in maksimalno spoštuje gostiteljevo kulturo ter nudi maksimalne ekonomske učinke in zadovoljstvo za turista. Zagotavljal naj bi povezavo med naravo in atraktivnostmi, prav tako mora obstajati povezava turistov z atrakcijami, ki temelji na naravi. Ekološki turizem mora izpolnjevati tudi določene kriterije, in sicer ohranja biološke in kulturne raznovrstnosti z zaščito ekoloških sistemov, promovirati mora trajnostno uporabo biodiverzitete, minimizirati vpliv turizma na okolje, skrbeti za minimalni vpliv na okolje v neokrnjenih okoljih in deliti sociokulturne koristi z lokalnimi skupnostmi na način, da sodelujejo v menedžmentu ekoloških turističnih podjetij (Gojčič 2012).

Ko govorimo o besedi kultura, marsikdo pomisli le na umetniško ustvarjanje, a gre za mnogo širši pojem, ki poleg umetnosti vsebuje tudi civilizacijske norme in kulturno dediščino. Tip turizma z velikim poudarkom na kulturnih vsebinah, ki razširja zavest o svojem obstoju s pomočjo turistične ponudbe, imenujemo kulturni turizem. Pri tem pa nastaja paradoks, saj turizem privablja obiskovalce ter pripravlja in trži ponudbo, vendar pa pogosto nima želje zavarovati območja ali objektov. Na drugi strani ima kultura nasprotno nalogo – želi zavarovati kulturno dediščino in jo s tem na neki način dela nedostopno. Na strani ponudbe v kulturnem turizmu je namreč trajnost osrednja prvina (Slovenska turistična organizacija 2009).

Na koncu si pogledjmo še pojem trajnostni turizem. Medtem ko gre pri zgoraj naštetih za zvrst turizma, je koncept trajnostnega razvoja implementiran v vse turistične proizvode. Da se proizvod oziroma oblika turizma lahko poimenuje trajnostni turizem, mora spoštovati socialno in kulturno avtentičnost ter tradicionalne vrednote lokalnega prebivalstva, zagotoviti izhodišča za dolgoročno ekonomsko delovanje in razvoj, omogočiti socialno-ekonomske koristi za prebivalce, kot so priložnosti za zaposlitev in zaslužek, ter omogočiti optimalno rabo virov, ki tvorijo elemente turističnega razvoja (Gojčič 2012).

2.3 Turist

Pojem turist se v literaturi pojavlja pred pojmom turizem, saj prva definicija sega v leto 1800. Ugotovimo lahko, da strokovne literature in organizacije različno pojmujejo definicijo turista. Tako recimo Svetovna turistična organizacija opredeljuje pojem turist kot eno izmed podskupin obiskovalcev v kategoriji potnikov. Definicijo Svetovne turistične organizacije povzema Statistični urad Republike Slovenije, in sicer pravi, da je turist oseba, ki v kraju zunaj svojega običajnega okolja prenoči vsaj eno noč (vendar manj kot eno leto) v gostinskem ali drugem nastanitvenem objektu zaradi preživljanja prostega časa, sprostitev, poslov ali drugih razlogov, če ti niso opravljanje dejavnosti, za katero prejme plačilo v obiskanem kraju (Colarič-Jakše in Veljković 2014).

Analiziranje značilnosti turista je pomembno dejanje vseh vključenih v turizmu, še posebej ponudnikov proizvodov in storitev. Izhajati je treba iz dejstva, da turist prostovoljno potuje in začasno zapusti svoje stalno bivališče. Ko govorimo o turistični statistiki, so obiskovalci zajeti v dve skupini. Prva podskupina so turisti. Pri turistih lahko govorimo o domačih, to so tisti, ki imajo stalno bivališče v državi, v kateri potujejo in tam prenočijo vsaj eno noč, in tuji, ki pridejo iz tujine in se začasno nastanijo ter prenočijo vsaj eno noč v tuji državi. Pri drugi podskupini gre za enodnevne obiskovalce, to so osebe, ki ostanejo v obiskanem kraju manj kot 24 ur, za njih pa se uporablja tudi izraz enodnevni turist ali izletnik (Colarič-Jakše in Veljković 2014).

2.4 Turistična destinacija

Turistična destinacija se je kot pojem pojavil konca sedemdesetih let 20. stoletja, prej pa se je uporabljal pojem turistično mesto ali kraj. Beseda je prišla v uporabo skupaj z razvojem letalskega prometa kot posledica množičnega turizma. Le-ta je imel negativne učinke na okolje, zato se je pojavila potreba po pravilih, ki bi urejala obnašanje udeležencev. Pri turistični destinaciji gre za neko območje, regijo ali državo, ki z razvojem v destinaciji zavestno ustvarja pogoje, ki bodo omogočili turistične rezultate (Colarič-Jakše in Veljković 2014).

Colarič-Jakše in Veljković (2014) turistično destinacijo definirata kot cilj potovanja zaradi privlačnosti, ki jo ta ponuja. Te privlačnosti so lahko naravne ali pa rezultat človekovega dela in truda. Turist destinacijo zaznava kot eno, kar ponudnikom omogoča sestavo skupnega turističnega proizvoda. Vodeb (2014) pravi, da mora destinacija nuditi raznovrstno, bogato in smiselno povezano ponudbo, saj so pričakovanja na turističnih potovanjih kompleksnejša.

Ogorelc (2001) pojmuje turistično destinacijo kot zaokroženo geografsko območje z elementi primarne in sekundarne turistične ponudbe, ki ponuja tipične turistične proizvode. Destinacija je splet različnih elementov in podsistemov, ki so med seboj sicer odvisni, dobro pa je o njih razmišljati z vidika celote.

Značilnost turistične destinacije je njen turistični proizvod, ki je zasnovan na številnih virih, proizvodih in storitvah ter oblikah lastništva. S tem prihaja do povezav med različnimi sektorji znotraj destinacije (Colarič-Jakše in Veljković 2014). Vodeb (2010) pravi, da se mora destinacija predstavljati kot gostoljubna skupnost, funkcijo vodenja destinacije pa naj bi prevzel javni organ ali izvoljen odbor z odgovornostjo ob aktivnem zasebnem sektorju, ki s podjetniškim potencialom vpliva na uspešnost destinacije.

Osnova razvoja turizma na vsaki destinaciji je turistična atrakcija. Te lahko razdelimo v dve skupini:

- Naravne atrakcije: sem spadajo reke, jezera, podnebne razmere, rezervati za živali in drugo. Značilnost teh atrakcij je, da v njih praviloma človek ni prispeval dodane vrednosti.
- Človeške stvaritve: zajema kulturno-zgodovinsko dediščino, kot so muzeji in spomeniki ter umetniške in tematske atrakcije (Colarič-Jakše in Veljković 2014).

2.4.1 Razvoj

Za razvoj destinacije je potrebno načrtovanje, ki je v skladu s potrebami in pričakovanji turistov, saj so njihovi motivi zelo pomembni pri odločitvi, kam odpotovati. Vedenjske spremembe turistov so posledica dogodkov v okolju. Spremembe v družbenem sistemu so namreč vedno narekovale spremembe v razvoju turističnega sistema (Colarič-Jakše in Veljković 2014).

Ker se destinacije spremenljiva entiteta, imajo kakor izdelek tudi turistične destinacije svoj življenjski cikel, ki je pomemben za pravilno odločanje v posamezni razvojni fazi. Faze življenjskega cikla destinacije so:

1. Faza raziskovanja (angl. *Exploration stage*):
  - majhno število turistov,
  - visoka pričakovanja lokalnega prebivalstva,
  - ni razvite infrastrukture.
2. Faza angažiranja (angl. *Involvement stage*)
  - možnost nastanka turistične sezone,
  - naraščanje turističnih prihodov,
  - povzroča pobude za vključitev gospodarstva.
3. Faza razvoja (angl. *Development stage*)
  - prihod večjega števila turistov, ki lahko presežejo število prebivalcev,
  - lokalno prebivalstvo občuti spremembe v okolju,
  - načrtovanje razvoja presega lokalne okvire, potrebno regionalno in državno načrtovanje.
4. Faza konsolidacije (angl. *Consolidation stage*)
  - število turistov v sezoni še vedno presega število lokalnega prebivalstva,

- ekonomija destinacije je vezana na turizem.

5. Faza stagnacije (angl. *Stagnation stage*)

- dosežena nosilna zmogljivost, to je maksimalno število ljudi, ki jih destinacija lahko sprejme, ne da bi prišlo do nesprejemljivih sprememb v fizični okolici in padcu kakovosti,
- število turistov je doseglo najvišjo točko.

Butler po fazi stagnacije nato zapiše, da ima destinacija dva mogoča scenarija, in sicer:

- Scenarij upadanja (angl. *decline scenario*), ko destinacija ne more več tekmovati z novimi turističnimi atrakcijami, začne propadati.
- Scenarij pomlajevanja (angl. *rejuvenation scenario*), ko se začne iskanje novih zanimivosti in turističnih proizvodov, zahteva popolno spremembo turističnih atrakcij (Colarič-Jakše in Veljković 2014).

2.4.2 Destinacija kot poslovni sistem

O destinaciji lahko govorimo kot o podjetju, ki povezuje več neodvisnih podjetij, ki se zaradi skupnih interesov povezujejo z drugimi ponudniki na destinaciji. S tem lahko dosegajo skupne cilje prej, kot če bi delovali posamezno, kar pomeni, da mora destinacija delovati kot sistem, saj je potrebno nenehno usklajevanje med ponudniki. Izziv je ustvariti destinacijski proizvod iz več različnih proizvodov, ki se dopolnjujejo in ustvarjajo nekaj več. Koordinacija tako postane izjemno pomembna, saj veliko ponudnikov ni sposobnih zadovoljiti ciljev turistične politike destinacije. Ključna značilnost destinacije je tako interakcija med posameznimi deli znotraj in zunaj sistema (Vodeb 2014).

Vodeb (2010) po Biegerju (1997) razume destinacijo kot sistem, ki je obkrožen s štirimi okolji. To so družbeno, politično, gospodarsko in naravno okolje, med katerimi prihaja do redne interakcije. Znotraj tega okolje pa prihaja do koordiniranja med udeleženci, kot so hoteli in turistični ponudniki.

3 PREDSTAVITEV OBČINE JESENICE

Občina Jesenice po podatkih iz SURS (2017) že od nekdaj velja za eno izmed turistično najmanj zaželenih območij v Sloveniji. Prav zaradi tega želimo s to nalogo prikazati, da je preobrazba strogo industrijskega v sodobno mesto v zadnjih letih na Jesenicah dopustila, da se razvijejo tudi druge gospodarske panoge, kot je recimo turizem.

3.1 Zgodovina

Najstarejše najdbe na tem območju izvirajo iz časa prehoda mlajše kamene v bakreno dobo v 3. ali 4. tisočletju pr. n. š., ko so na levem bregu Save odkrili deset kamnitih artefaktov, na Jelenkamnu koščeno iglo in na Ajdni kamnito sekuro. V pozni antiki je na Ajdni nad Potoki nastala naselbina, ki je svoj višek dosegla v 6. stoletju. Zajemala naj bi okoli 20 objektov, ki so bili razporejeni na treh terasah. Naslednji viri naseljevanja v tem območju se pojavijo šele v 11. stoletju, ko se je na Zgornjem Gorenjskem uveljavila zemljiška gospoda, ki je pomembno vplivala na razvoj prostora. Prvi so bili briksenski škofi, ki sta jim nemška kralja Henrik II. in III. izročila darovnice za obsežne posesti med obema Savama, drugi pa ortenburški grofi, ki so kot posestniki prvič omenjeni v 12. stoletju (Bregant 2007).

Zgodovina Jesenic se je začela s koncem 14. stoletja, natančneje v letu 1381, ko s prihodom ortenburškega rudarskega reda prvič zasledimo ime vasi – Assnighh. Sčasoma so začeli nastajati napredni fužinski obrati, plavži¹ in rudniki v jeseniški okolici, ki so bili večinoma v lasti Italijanov. Prihod Bucellenijev na Savo v 16. stoletju velja za začetek novega naselja Save. Tekom 18. stoletja je bilo večino rudnih polj na tem območju v lasti Valentina Ruarda in veletrgovca Michaleangela Zoisa. Zadnji je leta 1869 zaradi finančnih dolgov s pomočjo upnikov ustanovil Kranjsko industrijsko družbo, ki je imela vlogo predhodnice Železarne Jesenice. Po pridružitvi še drugega veleposestnika na območju Jesenic, Valentina Ruarda, se je začela nova doba železarske industrije v Zgornjesavski dolini. Jesenice so postale namreč največje industrijsko središče v vojvodini Kranjski (Občina Jesenice B.l.b.).

3.2 Naravne in družbene značilnosti

Občina Jesenice se razprostira na severozahodu Slovenije in leži v Zgornjesavski dolini, ki jo omejujeta dve visokogorji. Na severu jo omejuje avstrijska meja s karavanškim gorovjem, na jugu visoka planota Mežakla, na zahodu pa karavanški predor, ki je hkrati tudi najkrajša povezava širšega slovenskega območja z Zahodno Evropo. Zaradi njene lege ob meji z Avstrijo in bližnjo Italijo ter odlično prometno povezavo, predvsem železniško, ki povezuje Zahodno Evropo tako z Ljubljano kot z Gorico, nudi izjemno pomembno strateško lego. Skozi

---

¹ Plavž – industrijska talilna peč za pridobivanje surovega železa

Zgornjesavsko dolino in občino Jesenice teče tudi najdaljša slovenska reka Sava (Občina Jesenice b.l.c.).

Po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije iz leta 2014 je občina Jesenice z 21.100 prebivalci sedemnajsta največja občina v Sloveniji, površina pa obsega 76 km². Povprečna starost prebivalstva znaša 42,9 leta, kar je malo pod slovenskim povprečjem, a ko govorimo o sestavi prebivalstva v občini, ne moremo mimo številnih priseljencev z juga, ki jih je sem pripeljala želja po redni zaposlitvi. Le-to so ob prihodu večinoma našli v industrijskih obratih jeseniške železarne, s tem pa so Jesenice sčasoma postale multikulturno mesto.

3.3 Strategija razvoja turizma v občini Jesenice

Občina Jesenice si je leta 2005 v sodelovanju z Mednarodnim inštitutom za turizem in predstavniki sosednjih turistično razvitih občin Bled in Kranjska Gora zastavila nalogo z naslednjimi cilji:

- oceniti možnosti razvoja turizma in z njim povezanih prostočasnih dejavnosti,
- opredeliti skupno vizijo in cilje turizma.

Tako je nastal dokument Strategija razvoja turizma v občini Jesenice (Občina Jesenice 2005), iz katerega so črpane spodnje informacije. Gre za pomemben dokument, ki postavlja temelje za načrtan razvoj in ugotovitev, kakšne so možnosti za razvoj turizma, ki ga predstavljamo v naslednjih podpoglavjih.

3.3.1 Vizija in strateški cilji

Vizija je posplošen opis prihodnosti podjetja oziroma organizacije in predstavlja predvidevanje, kakšna naj bi bila in kaj naj bi počela. V Strategiji razvoja turizma v občini Jesenice (Občina Jesenice 2005) je vizija zapisana sledeče:

Občina Jesenice bo na področju turizma v naslednjih dveh desetletjih v polni meri angažirala obstoječe vire, upošteva omejitve in sposobnost regeneracije virov na ekonomsko uspešen način v dobrobit prebivalcev in okolja. Mesto se bo razvilo v živahen kraj z negovano kulturno dediščino, bogato ponudbo preživljanja prostega časa in živahno trgovino ter gostoljubnimi prebivalci, ki bodo v obiskovalcih videli ne le materialno dobrobit, ampak tudi širjenje duhovnega obzorja.

Za doseg zastavljene vizije so navedeni tudi strateški cilji, ki temeljijo na tržni analizi. Mednje spada vzpostavitev prenočitvenih kapacitet v mestu za prehodne turiste in v okolici za stacionarne turiste ter doseg okoli 40 tisoč turističnih obiskov letno ali 10 odstotkov vseh obiskov Zgornje Gorenjske. To nameravajo doseči z jasno opredeljenim pozicioniranjem glede

na konkurenco in USP², ki bi ga lahko opredelili z atributi, kot so narava, prireditve, simbol in specializacija ponudbe.

3.3.2 Programi za razvoj turizma

V nadaljevanju na kratko predstavljamo programe za razvoj turizma, ki so zapisani v Strategiji razvoja turizma v občini Jesenice.

1. Organizacija in koordinacija obstoječih turističnih iniciativ. Cilj programa je vključitev obstoječih in potencialnih akterjev na območju občine Jesenice v organizirano turistično ponudbo. Program je razdeljen na dva podprograma, katerih glavni ukrepi so vzpostavitev informacijskih točk, delovanje Turistično informacijskega centra Jesenice in povezovanje med obstoječimi akterji ter nadgradnja obstoječe turistične ponudbe.
2. Ustvarjanje novih turističnih proizvodov. Namen programa je oblikovanje in spodbujanje razvoja novih turističnih proizvodov z iskanjem virov financiranja in drugimi aktivnostmi. Občina namreč premore vrsto prireditev in aktivnosti, ki niso oblikovane kot turistični proizvod.
3. Gradnja potrebne lokalne infrastrukture. Program predvideva gradnjo dveh vrst javne infrastrukture, in sicer turistične in komunalne. Pod prvo se uvršča ureditev kolesarskih, konjeniških in rekreativnih poti ter obnova športnih in kulturnih objektov, pod drugo pa razvoj podporne infrastrukture, ki bo pripomogla k razvoju turizma.
4. Vključevanje zasebnega kapitala v turistični razvoj. Obravnava turistične proizvode z dveh vidikov, in sicer kakšna je privlačnost za potencialnega vlagatelja glede pričakovanega donosa ter interes ponudnika investicijskih priložnosti. Prav tako je namen programa privabljanje in podpora zasebnim vlagateljem z raznoraznimi aktivnostmi.
5. Sprememba ugleda Jesenice. Zaradi dejstva, da Jesenice veljajo za mesto s slabo samopodobo, želijo predvsem s promocijo območja prek promocijskih materialov, sodelovanja s turističnimi organizacijami, akcijami urejanja okolice in drugimi aktivnostmi doseči spremembo materialnih razmer in odnos prebivalstva do svojega kraja.
6. Dvig strokovne usposobljenosti kadrov v turizmu. Za uspešno delovanje v turizmu je potrebna profesionalizacija, ki bi jo dosegli z analizo dinamike potreb po kadrih in obstoječe ponudbe izobraževanja ter pripravo in izvedbo programov usposabljanja in prekvalifikacije za delo v turizmu (Občina Jesenice 2005).

---

² USP = Unique Selling Proposition (enkratni prodajni predlog)

3.4 Znamenitosti

Kulturne in zgodovinske

O bogati in pestri zgodovini Jesenic pričajo številni ohranjeni kulturni spomeniki in zgradbe. Najbolj znameniti so zbrano predstavljeni v nadaljevanju.

Pred izdelavo cestnega predora pod Karavankami je bila cestna povezava z Avstrijo in Zahodno Evropo mogoča le čez mejna prelaza Ljubelj in Korensko sedlo. Zaradi težke prevoznosti obeh prelazov v zimskih razmerah so leta 1991 odprli 7864 metrov dolg predor Karavanke, ki predstavlja strateško pomembnost za občino Jesenice (Geister 2006).

Jeseničanom najbolj poznana in ena v sklopu štirih fužinskih gradov s skoraj 500-letno zgodovino je Kosova graščina, ki se imenuje po nekdanjem lastniku Pavlu Kosu. Dvorec je bil zgrajen leta 1521, v virih pa je omenjen kot »stari belopeški grad«. Skozi čas je zgradba služila različnim funkcijam od ljudske šole pa do prehodnega zapora v času nemške okupacije. Trenutno se uporablja kot stalna razstava novejše zgodovine Jesenic, v pritličju pa si je mogoče ogledati rekonstruirano zaporniško celico (Turistično informacijski center Jesenice b.l.b.).

Osrednji del mesta Jesenice, ki ga odlikuje železarska tradicija fužinarskega naselja, se imenuje Stara Sava. Občina si že nekaj let prizadeva obuditi območje kot mestno jedro, vendar jim zaradi razpotegnjenosti Jesenic to še ni uspelo. Vsebuje ostanke vseh bistvenih elementov fužinarskega naselja, kot so Bucellini-Ruardova graščina, ki trenutno služi kot rudarsko-železarski muzej, cerkev Marijinega vnebovzetja, ki spada v sklop urbanistično zaščitenega jedra Stare Save, delavska stanovanjska hiša oziroma »Kasarna«, poznobaročna zgradba, ki spada med najstarejše ohranjene primere skupnih delavskih stanovanj, ter plavški dimnik, mlin in rake, ki so del plavža na Stari Savi (Turistično informacijski center Jesenice 2017 b.l.b.).

Spomin na rudarjenje v teh krajih so Savske jame, ki so obsegale številne, ponekod tudi do 90 metrov globoke rove. Delno ohranjen je le najnižji pridobivalni rov, imenovan Korelnov rov (Turistično informacijski center Jesenice 2017 b.l.b.).

Skromen lesen objekt, Partizanska bolnišnica na Mežakli, ki je bil postavljen med II. svetovno vojno leta 1942, je služil kot zatočišče ranjencev, zdaj pa služi kot primer avtentičnega zgodovinskega spomenika, ki priča o težkih pogojih zdravljenja ranjencev. Gre za prvo partizansko bolnišnico na Gorenjskem in bolnišnico, ki je Nemci med II. svetovno vojno niso nikoli odkrili (Turistično informacijski center Jesenice 2017 b.l.b.).

Na mestu nekdanjega opuščene pokopališča leži Spominski park Plavž. V parku je ohranjena kapela z grobnico padlih v prvi svetovni vojni, kot tudi grobišče padlih borcev v drugi svetovni vojni, na kar spominjajo marmornati nagrobniki (Geister 2006).

Na območju Jesenic je bogata tudi gledališka dejavnost, ki sega v leto 1910. Prostorska stiska je proti koncu dvajsetih let 19. stoletja spodbudila gradnjo Krekovega doma, danes poimenovanega Gledališče Toneta Čufarja Jesenice. Projektiran in namenjen je bil gledališki dejavnosti leta 1929, slovesno blagoslovljen pa leto pozneje. Trenutno je dom lokalnemu Radiu Triglav, kinu Železar in Občinski knjižnici Jesenice (Turistično informacijski center Jesenice 2017 b.l.b.).

Naravne

Južno stran občine Jesenice zavzema visoka planota Mežakla, ki sega od Blejskega kota na vzhodu pa do stičišča dolin Krma, Kot in Vrata na zahodu (Geister 2006). Zanimiv naravni pojav pod severnim robom planote je naravni most na Mežakli, ki je nastal zaradi neenakomernega preperevanja kamnin in erozijskega delovanja vode (Turistično informacijski center Jesenice 2017 b.l.b.).

Na severni strani leži ena najbolj zelenih gora v Karavankah Golica, katere vrh je na 1835 metrih nadmorske višine in slovi po poljanah narcis. Te bele cvetice imajo od 5 do 8 milimetrov široke liste in ozelenijo v maju. Narcise so zaščitene z uredbo o zavarovanih prostoživečih rastlinskih vrstah in odlokom o zavarovanju redkih ali ogroženih rastlinskih vrst. Prav tako so uporabljene kot turistični znak občine Jesenice (Turistično informacijski center Jesenice 2017 b.l.b.).

3.5 Tradicionalne prireditve

Prireditve so lahko izjemnega pomena za razvoj turizma v določeni regiji in prispevajo k dodatni turistični ponudbi gostov. Primer dobre prakse v turističnih destinacijah Zgornje Gorenjske so vsakoletne občinske noči (Blejska, Bohinjska), ki v teh terminih privabljajo dodatne goste, in sicer tako tuje kot domače. Čeprav ne gre za tradicionalno prireditev, so Jesenice po pogovoru s ponudniki namestitev največji naval turistov nedvomno občutile ob soorganizaciji Evropskega prvenstva v košarki leta 2013. Zaradi pomanjkanja namestitvenih kapacitet in slabše urejenih prometnih povezav, ki jih tak dogodek zahteva, pa so utrpele precejšnjo izgubo dohodka pri namestitveni in gostinski ponudbi.

Ker Jesenice premorejo nešteto večjih in manjših tradicionalnih prireditev, smo zbrali le tiste, ki dokazujejo svoj potencial z visoko vsakoletno obiskanostjo in večletno tradicijo.

Februarja v pustnem času Sekcija svinjske glave in Turistično društvo Golica organizirata »Smuk za trofejo svinjske glave«. Gre za prireditev z dolgoletno tradicijo, saj poteka že od leta 1967. Nastop na prireditvi je odprt za vse, tako starejše kot najmlajše, ki so opremljeni s pustno masko in smučmi, poteka pa na Črnem vrhu. Zmagovalec dogodka prejme pečeno svinjsko glavo in pokal (Turistično informacijski center Jesenice 2017 b.l.a.).

Sredi marca se vsako leto na Jesenicah odvija tradicionalni sejem male obrti, imenovan Jožefov sejem. Razstavljalci in prodajalci se predstavijo z izdelki domače in umetne obrti ter izdelki široke domače uporabe. Poleg široke ponudbe je dogajanje popestrjeno z dodatnim kulturnim programom, vzporedno pa poteka Teden obrti in podjetništva s podjetniškimi delavnicami in razstavami, ki so na ogled v avli Gledališča Toneta Čufarja (Turistično informacijski center Jesenice 2017 b.l.a.).

Najbolj poznana tradicionalna športna prireditev na jeseniških tleh se odvija aprila. Triglav Trophy je mednarodno tekmovanje v umetnostnem drsanju, ki ga vsako leto v ledni dvorani Podmežakla organizirata Drsalna zveza Slovenije in Drsalni klub Jesenice. Na tekmovanju se predstavijo članski in mlajši drsalci iz številnih držav (Slovenija, Švica, Nemčija, Francija, Švedska, Italija, Slovaška, Rusija, Hrvaška, Kanada, Združene države Amerike, Koreja, Japonska ...) (Turistično informacijski center Jesenice 2017 b.l.a.).

V maju nad Jesenicami zacvetijo narcise. V povezavi s tem pojavom Turistično društvo Golica organizira več prireditev, med katerimi prednjači Miss narcis, ki poteka že od leta 1964. Ker so narcise turistični znak občine Jesenice, so v letu 2010 začeli marketinško akcijo okraševanja mesta z narcisami v maju (Turistično informacijski center Jesenice 2017 b.l.a.).

V septembru mladinske organizacije na pobudo Mladinskega sveta Jesenice ob pomoči Kluba jeseniških študentov, Mladinskega centra Jesenice in Občine Jesenice organizirajo tridnevni festival Festeelval, na katerem potekajo raznovrstni dogodki od koncertov do »drive-in« kina. Namen dogodka je povezovanje društev in promoviranje turizma v občini Jesenice (Festeelval, 2017).

Za konec je treba omeniti še hokejske tekme, ki so zaščitni športni znak občine Jesenice. Gre za športne dogodke, ki so skozi zgodovino izjemno obiskani s strani domačih turistov iz vse Slovenije (Turistično informacijski center Jesenice, 2017 b.l.a.).

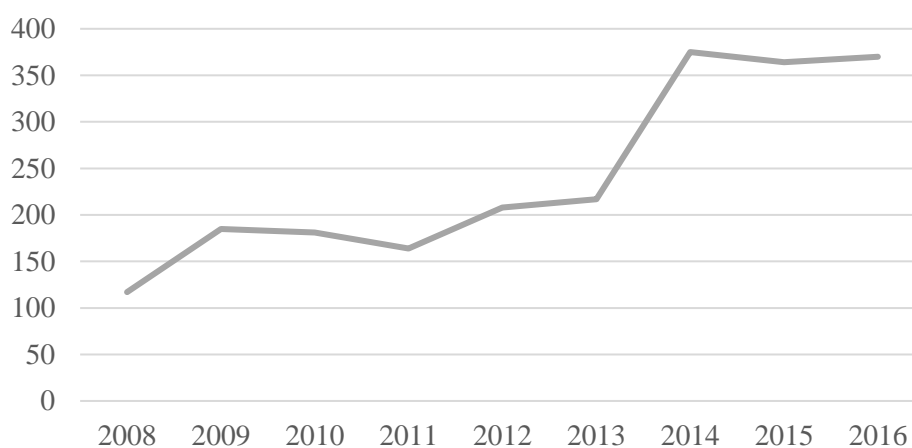

4 ANALIZA TURIZMA V OBČINI JESENICE

V pričujočem poglavju smo analizirali turizem na Jesenicah, kakšne spremembe je doživel v zadnjih letih in kako se primerja z ostalimi gorskimi občinami. Za namen boljše predstavitve različnih možnosti razvoja turizma v jeseniški občini smo izvedli dve raziskavi, intervju z ponudniki namestitev in anketni vprašalnik med občani. S tem smo pridobili pogled tako občanov Občine Jesenice kot tudi sobodajalcev na trenutno stanje turizma in njihovo želeno smer razvoja v prihodnosti.

4.1 Razvoj turizma v zadnjih letih

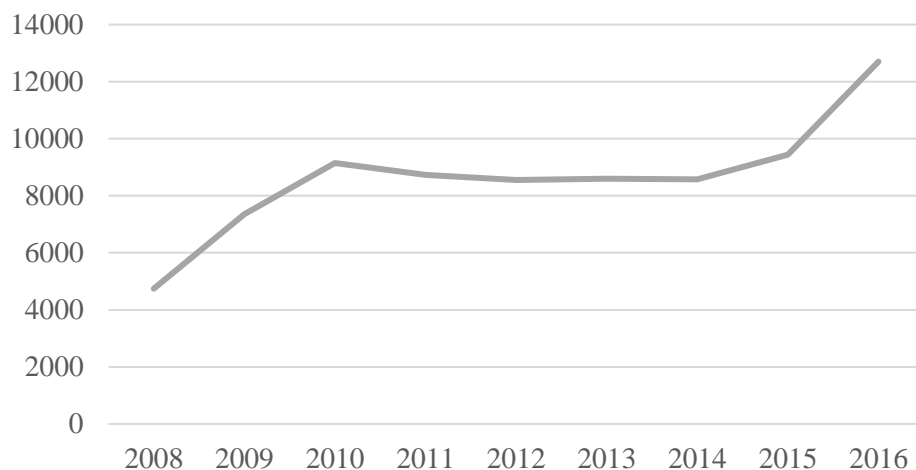
S pomočjo podatkov s Statističnega urada Republike Slovenije, kjer beležijo aktualne podatke za obdobje zadnjih devetih let, smo naredili primerjalno analizo med rastjo zmogljivosti ležišč in prenočitvami turistov v enakem obdobju.

Slika 1: Zmogljivost ležišč – Jesenice

Vir: SURS 2017

Pri zmogljivosti ležišč na sliki 1 lahko opazimo, da se je število teh od leta 2008 več kot potrojilo, največja rast pa je bila v letu 2014.

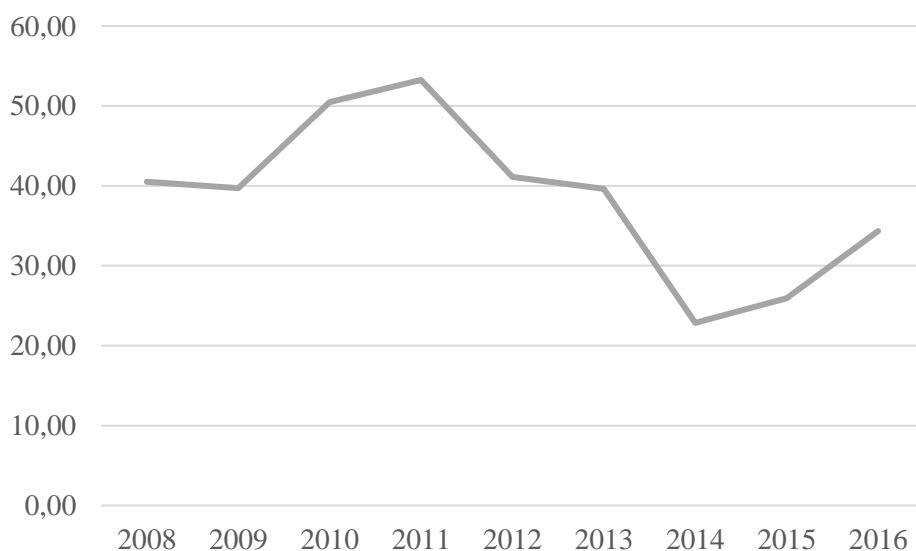

Slika 2: Prenočitve turistov – Jesenice

Vir: SURS 2017

Slika 2 prikazuje število prenočitev turistov v zadnjih letih. Opazna je stagnacija med letoma 2010 in 2015, temu pa sledi visoka rast v lanskem letu in skoraj trikratna rast prenočitev v zadnjih devetih letih.

Najbolj pomemben podatek predstavlja število prenočitev na razpoložljivo ležišče. Drugače povedano, podatek lahko predstavlja razmerje med ponudbo in potrjenim povpraševanjem.

Slika 3: Prenočitve turistov na razpoložljivo ležišče – Jesenice

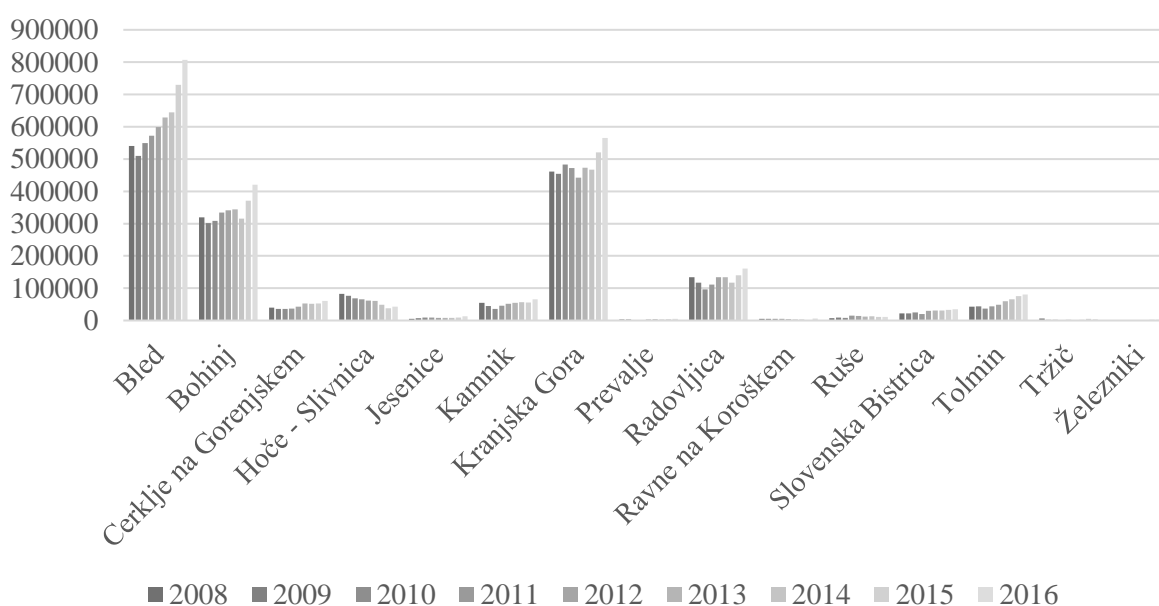
Vir: SURS 2017

S slike 3 lahko razberemo podatke, da je bilo optimalno obdobje za sobodajalce v smislu pomanjkanja konkurence v letih 2010 in 2011. Os Y nam prikazuje število prenočitev na razpoložljivo ležišče, os X pa posamezno leto.

4.2 Primerjalna analiza z gorskimi občinami

Statistični urad Republike Slovenije za potrebe turistične statistike kot posebno kategorijo občin opredeljuje tudi gorske občine. Skupna značilnost teh občin, skupaj jih je v Sloveniji 35, je ta, da z delom svojega ozemlja segajo na območja, ki dosegajo nadmorsko višino v bližini gozdne meje. Te občine se večinoma ujemajo z obsegom območja Alpske konvencije. S tem so primerne za določene oblike rekreacije, kot sta planinstvo in smučanje (Ministrstvo za okolje in prostor 2011).

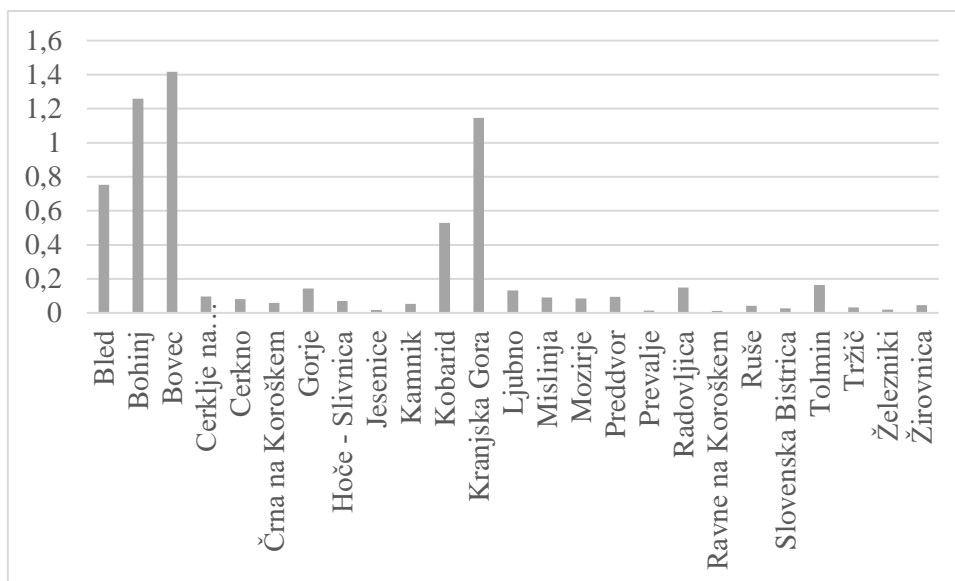
Ker je občina Jesenice definirana kot gorska občina, smo naredili primerjalno analizo z ostalimi gorskimi občinami. Namen te analize je primerjati turistični razvoj jeseniške občine z ostalimi za enako obdobje kot v prejšnjem poglavju, torej 9 let. V analizi smo zajeli primerjave o (1) prenočitvi turistov na letni bazi, (2) številu ležišč na prebivalca in (3) prenočitvi turistov na razpoložljivo ležišče. Prav tako so v analizi zajete samo tiste gorske občine, ki imajo več kot 5000 stalnih prebivalcev. S tem smo število občin, zajetih v analizo, zmanjšali na 15.

Slika 4: Prenocitve turistov - Gorske občine

Vir: SURS 2017

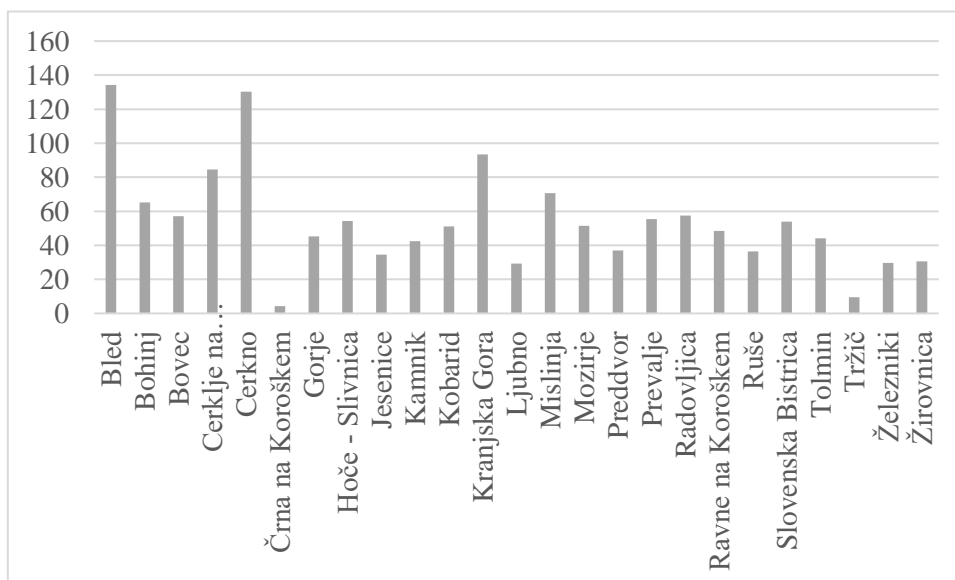
Na sliki 4 vidimo, da imajo Jesenice že vsa leta zelo nizko število letnih nočitev. Prednjačijo glavne turistične destinacije Bled, Bohinj in Kranjska Gora, ki so predvsem v zadnjih letih doživele visoko rast nočitev.

Slika 5: Število ležišč na prebivalca 2016 - Gorske občine

Vir: SURS 2017

Ob pogledu na graf števila ležišč na prebivalca posamezne občine za leto 2016 opazimo, da občina Jesenice kotira najnižje izmed vseh zajetih gorskih občin, kar le potrjuje predpostavko, da obstaja primanjkljaj namestitvenih zmogljivosti. Največ ležišč na prebivalca občine premore občina Bovec.

Slika 6: Prenočitve turistov na razpoložljivo ležišče - Gorske občine

Vir: SURS 2017

Graf »Prenočitve turistov na razpoložljivo ležišče« bi lahko do neke mere opredelili tudi kot graf ponudbe in povpraševanja. Tako lahko razberemo, da sta Bled in Cerkno na samem vrhu

povpraševanja na razpoložljivo ležišče. Jesenice so v spodnjem delu občin, predvsem zaradi nerazvitosti turistične dejavnosti.

4.3 Analiza intervjujev s ponudniki namestitev

S štirimi lokalnimi ponudniki namestitev smo opravili intervju, s katerim smo pridobili njihov pogled na trenutno stanje in nadaljnje možnosti razvoja turizma v občini. Skupaj smo jim zastavili 10 vprašanj.

Najprej nas je zanimalo, koliko let se posamezni ponudniki že ukvarjajo s turistično dejavnostjo in kakšne izkušnje imajo. Dva anketiranca se z namestitveno dejavnostjo ukvarjata 4 leta, eden 5 let, nihče od njih pa prej ni imel izkušenj z namestitvenimi kapacitetami, medtem ko se en anketiranec že 25 let ukvarja s turizmom, prej pa je že bil tudi zaposlen v turizmu.

Prav vsi štirje so v preteklem letu občutili visoko rast turizma v Sloveniji, predvsem zaradi polnosti večjih turističnih destinacij v okolici, kot recimo sta Bled in Kranjska Gora. Navajajo, da se je spremenila struktura gostov, predvsem poleti, ko je bila večina gostov iz tujine. Opazili so tudi delno spremembo narodnosti, saj je prišlo do porasta števila italijanskih in francoskih gostov, ki jih v prejšnjih sezonah ni bilo.

Med razloge bivanja svojih gostov so vsi štirje navedli izletniški turizem oziroma ogled turističnih destinacij po Sloveniji in sosednjih državah. Pravijo, da jim Jesenice dostikrat služijo kot umirjena baza za ogled drugih destinacij ali pohodništvo. Namestitveni objekti na Jesenicah dobijo tudi visok delež tranzitnih gostov, katerih namen je samo prenočišče in nadaljevanje poti naslednji dan. Zaradi lege zunaj Jesenic ostali objekti edini ne občutijo tranzitnega turizma v takem obsegu.

Na vprašanje »Katere so pozitivne lastnosti občine Jesenice, ki pripomorejo k razvoju turizma?« so anketiranci izpostavili predvsem naravne danosti (hribi in visokogorja), odlično prometno povezanost (bližina meje, železniška povezava tako s Primorsko kot s prestolnico) in bližino večjih turističnih destinacij. Izpostavili so tudi odstranitev starih industrijskih zgradb in ureditev starega mestnega središča Stara Sava. Neokrnjena narava očara tudi goste, ki so navdušeni tudi nad zelo dobro kulinarčno ponudbo in čisto pitno vodo, ki jo nudi občina Jesenice.

Pri lastnostih, ki ovirajo razvoj turizma, so anketiranci izpostavili pomankanje aktivnosti in dejavnosti, ki bi posledično podaljšale dolžino bivanja gostov, odprtost turistično informacijskega centra samo med tednom, izboljšanje infrastrukture in izostanek večjih turističnih objektov ter slaba označenost prenočitvenih kapacitet.

Gosti nezadovoljstvo največkrat izražajo nad kratkimi obratovalnimi časi lokalov in restavracij ter izostankom nočnega življenja. Na splošno so nezadovoljni z neaktivnostjo kraja in pomanjkanjem informacij, ki jih zaradi delovnega časa turistično informacijskega centra težko pridobijo. Objekti, ki so postavljeni v bližino železarne, občutijo nezadovoljstvo gostov tudi zaradi glasnih zvokov, ki kalijo mir.

Zanimalo nas je, kako naši anketiranci ocenjujejo sodelovanje z Občino in s čim bi ta še lahko pomagala pri razvoju turizma. Vsi sodelovanje ocenjujejo kot slabo, izpostavljajo pa nezmožnost reševanja problemov in pomankanje vlaganja v turizem. Menijo, da bi Občina lahko bolj pristopila k razvoju turizma, nudila boljše pogoje in več informacij novim potencialnim investitorjem in omogočila reklamiranje prenočišč s smerokazi.

Na drugi strani imajo z lokalno skupnostjo izredno pozitivne izkušnje, saj le-ta sprejema turizem in razmišlja pozitivno. Nekateri kot negativno izpostavljajo obravnavo policije, ki bi po njihovem mnenju morala imeti boljše razumevanje turizma.

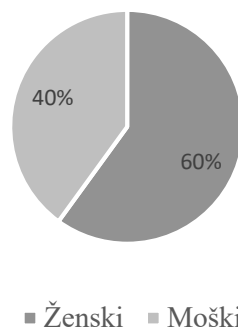
Na koncu nas je zanimalo, kaj bi bilo po njihovem treba še storiti za nadaljnji razvoj turizma v občini in katerih aktivnosti ter objektov najbolj primanjkuje. Večina se strinja, da bi bilo treba razvijati športni turizem s poudarkom na smučanju, kolesarjenju in sankanju. Z razvojem športnega turizma si nekateri želijo tudi razvoj športnega središča na Jesenicah, prav tako pa vidijo območje ob predoru Karavanke kot idealno za razvoj dodatnih turističnih kompleksov. Anketiranec je izpostavil, da naj se nadgradi muzejska dejavnost, ki jo Jesenice že premorejo, a v premajhnem obsegu, in izboljša turistično informiranost ter javni prevoz.

4.4 Rezultati vprašalnika, namenjenega občanom

Vprašalnik, ki so ga izpolnili občani, je zajemal devet vprašanj. Zanimalo nas je, (1) kaj so trenutne prednosti in slabosti za turizem, (2) v katero smer je treba razvijati turizem in (3) s kakšno infrastrukturo bi to dosegli. Pretežen del vprašanj je dopuščal možnost več odgovorov, anketo pa smo opravili prek družbenih omrežij s povezavo na spletno stran 1.ka.si. Vzorčenje je potekalo med 24. in 31. 8. 2017, končni vzorec ustrezno izpolnjenih anket pa je znašal 160 anketirancev.

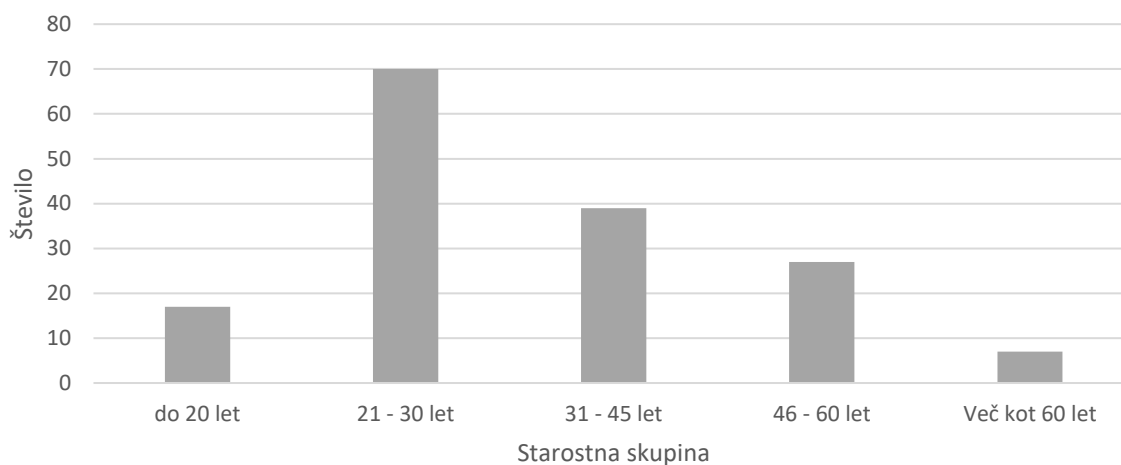
4.4.1 Demografske značilnosti anketirancev

Demografske značilnosti anketirancev so zajemala tri splošna anketna vprašanja o spolu, starosti in prebivališču.

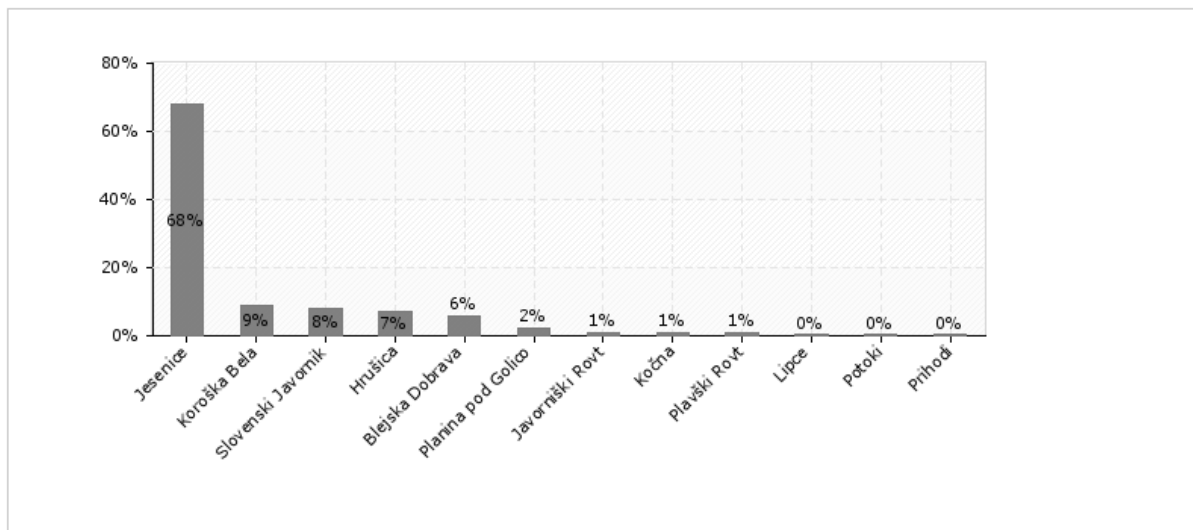
Slika 7: Spol – občani

Pri spolu vzorca anketirancev je bil večinski delež ženski, saj je znašal 60 odstotkov (slika 7).

Slika 8: Starost – občani

Ob pogledu na starostni segment ni bilo opaziti velikih odstopanj od pričakovanega rezultata. Večina izpolnjevalcev je bila stara med 21 in 30 let, in sicer 70 oziroma okoli 44 odstotkov vprašanih, kar je mogoče razbrati z osi Y na grafu:

Slika 9: Naselja občine Jesenice

Ker je občina Jesenice razdeljena na več naselij, med katerimi po velikosti prednjačijo Jesenice, so rezultati tudi pri vprašanju »V katerem kraju v občini Jesenice prebivate?« povsem pričakovani. Na sliki 9 lahko vidimo, da več kot dve tretjini anketirancev prihaja z Jesenic, ni pa nam uspelo pridobiti vzorca »predstavnikov« naselij Lipce, Potoki in Prihodi.

4.4.2 Trenutni turistični potencial in ovire za razvoj

V prvem sklopu vprašanj in s pomočjo Likertove lestvice smo pridobili podatke, ki so nam služili za potrditev treh predpostavk:

- da je razširitev turistične ponudbe v interesu prebivalcev.

Na trditev »Kot občan Občine Jesenice podpiram razvoj turizma« smo na petstopenjski lestvici dobili povprečje 4,2, kar le potrjuje našo predpostavko, da je se lokalna skupnost zanima za turizem kot gospodarsko dejavnost. Natančnejšo razporeditev odgovorov lahko razberemo na sliki 10.

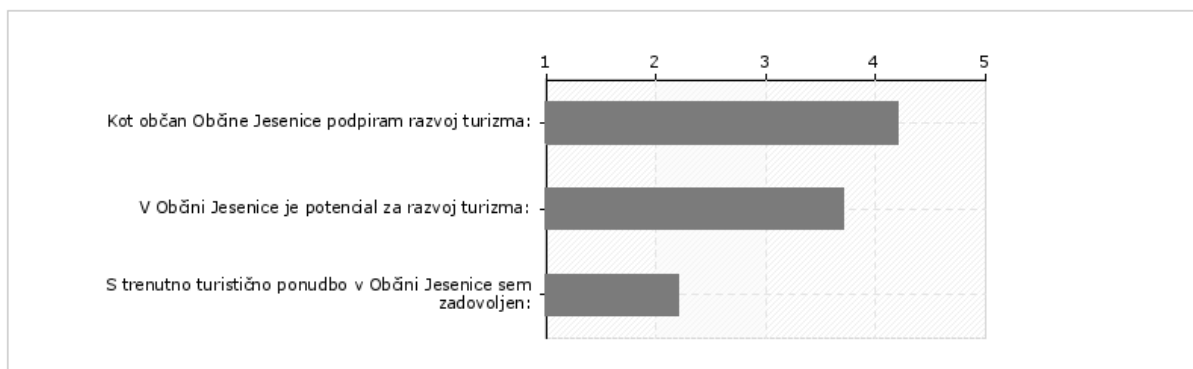
- Da obstaja neizkoriščen potencial za razvoj turizma.

S trditvijo »V Občini Jesenice je potencial za razvoj turizma« smo želeli potrditi zgornjo predpostavko. Glede na to, da je bilo naše povprečje petstopenjske lestvice 3,7, lahko sklenemo, da je predpostavka le deloma potrjena.

- Da občani trenutno niso zadovoljni z razvojem turizma v občini.

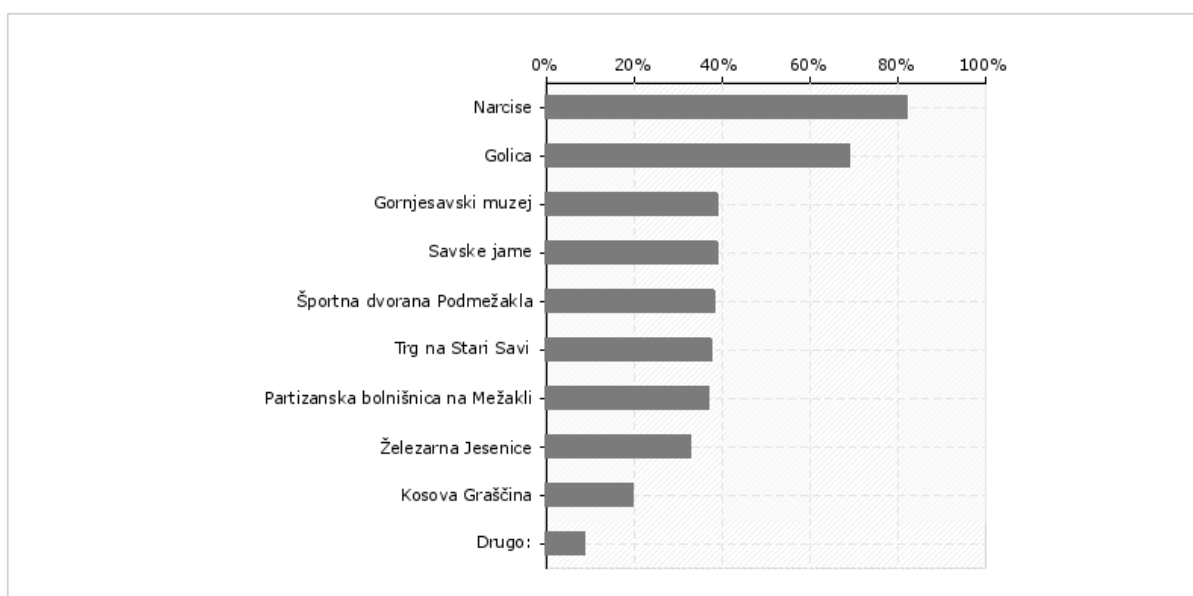
Tudi tretjo predpostavko smo uspešno potrdili. Anketiranci so namreč na trditev »S trenutno turistično ponudbo v Občini Jesenice sem zadovoljen« povprečno odgovorili s »Se ne strinjam« oziroma vrednostjo 2,2 (slika 10).

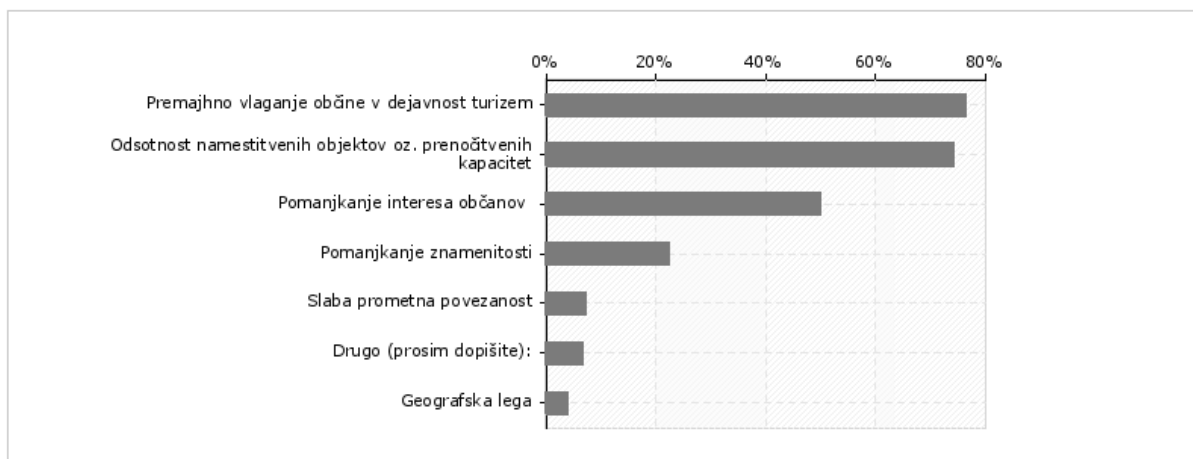
Slika 10: Pogled občanov

Če povzamemo zgornjo sliko, ugotovimo, da je anketirancem v interesu razvoj turizma, da povečini vidijo potencial in da s trenutnim stanjem turizma v občini niso zadovoljni.

Slika 11: Znamenitosti Jesenic

Ko smo jih povprašali po najbolj privlačnih znamenitostih v občini Jesenice, so kot primarno znamenitost izbrali narcise. Ker je narcisa tudi turistični simbol Jesenic, lahko sklenemo, da se občani strinjajo s tem, da so za prepoznavnost Jesenic narcise izjemnega pomena. Velik odstotek anketirancev, in sicer kar 70 odstotkov, je Golico označil za eno izmed najbolj privlačnih znamenitosti. Glede na to, da je veliko anketirancev pod dodatne znamenitosti, ki niso bile vključene v osnovno izbiro, dodalo okoliške hribe in gorovja, skupaj z izbiro Golice kaže na to, da je lokalni skupnosti vseč razvoj turizma, usmerjen v planinstvo.

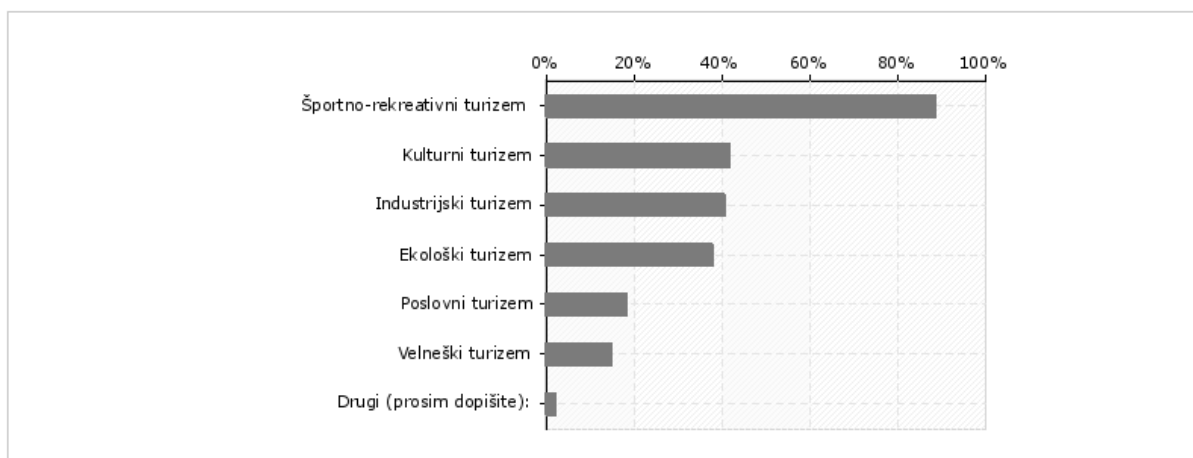
Slika 12: Ovire za razvoj

Da bi lažje razumeli, kako spodbuditi turizem v občini Jesenice, smo želeli od anketirancev izvedeti tudi, kje se po njihovem mnenju skrivajo ovire za hitrejši razvoj. Na vprašanje »Katere so po vašem mnenju trenutno glavne ovire za razvoj turizma v občini Jesenice?« smo dobili dva izstopajoča odgovora (slika 12).

Kot je razvidno, sta premajhno vlaganje Občine v dejavnost turizma in odsotnost namestitvenih objekt glavna razloga, da se turizem ne razvija tako, kot bi si občani želeli. Več kot 50 odstotkov vprašanih se strinja, da je pomanjkanje interesa občanov dodatna ovira pri hitrejšem razvoju. Le manjšina pa meni, da je odsotnost neke večje znamenitosti problem za turistični razvoj občine.

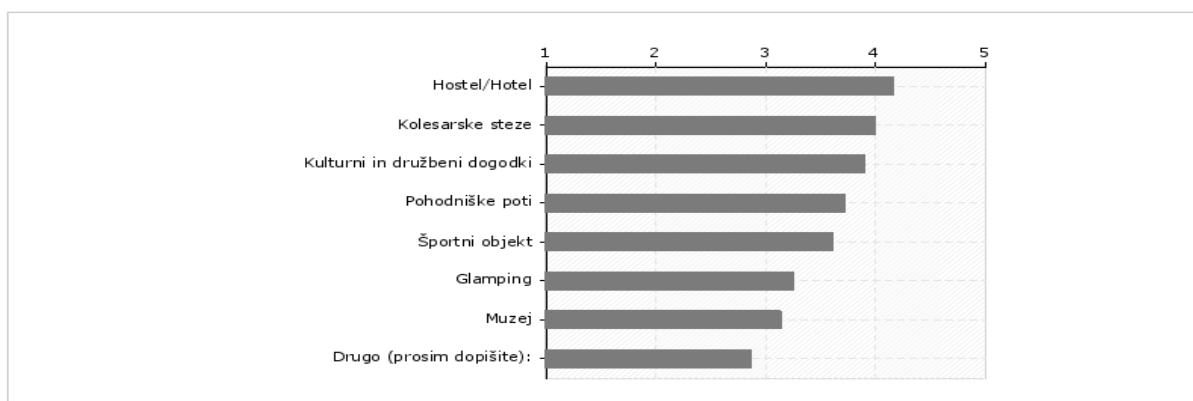
4.4.3 Smer razvoja turizma

Po vprašanjih, ki so se nanašala na trenutno stanje turizma v občini Jesenice, nas je v zadnjem sklopu vprašanj zanimalo še, kje vidijo možnosti za razvoj.

Slika 13: Tipi turizma

Na podlagi drugega poglavja, v katerem smo predelali mogoče vrste turizma, smo želeli od anketirancev izvedeti, katere tipe bi bilo smiselno razvijati v lokalnem okolju. Pri odgovoru je bilo mogočih več odgovorov, v največji meri, kar okoli 90 odstotkov, pa so se anketiranci odločili, da bi se bilo treba osredotočati na razvoj športno-rekreativnega turizma, predvsem zaradi športne zgodovine, razvitih kolesarskih poti in okoliških hribov. Temu sledijo industrijski, kulturni in ekološki turizem (slika 13).

Slika 14: Infrastrukturne dopolnitve

Gradnja hotela ali hostla bi bila za naš vzorec anketirancev najbolj pomembna infrastrukturna dopolnitev, ki bi pripomogla k razvoju turizma, saj trenutno občina Jesenice ne premore večjih namestitvenih kapacitet. Zelo pomemben bi bil tudi nadaljnji razvoj infrastrukture športno-rekreativnih dejavnosti, predvsem postavitve kolesarskih stez, pohodniških poti in športnih objektov. Tako lahko opazimo povezavo s prejšnjim anketnim vprašanjem. Med dodatnimi predlogi za infrastrukturne dopolnitve so se našli recimo hokejski muzej, adrenalinski park in urejeno smučišče.

Za konec anketnega vprašalnika, namenjenega občanom, smo postavili še vprašanje odprtega tipa, in sicer o dodatnih predlogih, ki bi kakorkoli lahko doprinesli k razvoju turizma. Le-ti so se večinoma nanašali na infrastrukturne dopolnitve, ki smo jih že zajeli v prejšnjem vprašanju.

Ob končni analizi anketnega vprašalnika smo ugotovili, da anketiranci prihodnost turizma v občini Jesenice vidijo skozi športno-rekreativni turizem in z njim povezanim razvojem infrastrukture ter večjo ponudbo namestitvenih kapacitet.

5 MOŽNOSTI RAZVOJA TURIZMA V OBČINI JESENICE

Sodelovanje vseh štirih že predstavljenih okolij je izjemnega pomena za nadaljnji razvoj destinacije. Po intervjujih, opravljenih s ponudniki namestitev, smo ugotovili, da sodelovanje med ponudniki in Občino ni na želeni ravni, saj zadnja še ni pripravljena vlagati večjih virov v turistično dejavnost. Z zbranimi podatki iz prejšnjih poglavij smo v pričujočem poglavju predstavili različne možnosti, s katerimi bi dodatno razvili turizem v jeseniški občini. Zbrali smo turistične ponudbe, ki so na podlagi analiz najbolj primerne za razvoj in realno dosegljive.

5.1 SPIN-analiza

Da bi lažje razumeli možnosti razvoja turizma v jeseniški občini, je bilo treba poiskati odgovore o prednostih, slabostih, priložnostih in nevarnostih v izbrani občini za področje turizma. S povzetega SPIN-a, kot je analiziran v Strategiji razvoja turizma v občini Jesenice (2005), in našimi dopolnitvami, pridobljenimi iz raziskav in ankete, smo sestavili SPIN-analizo, vidno v preglednici 1.

Preglednica 1: SPIN analiza

Prednosti	Slabosti
<ul style="list-style-type: none"> • Ugodna geografska lega (bližina meje, dobre prometne povezave) • Prostorski potencial: neizkoriščenost poslovnih prostorov znotraj Železarne Jesenice, razpoložljivi športni in kulturni objekti, neokrnjena narava • Možnost povezovanja s sosednjimi turistično bolj razvitimi občinami, kot so Kranjska Gora, Bled, Bohinj (komplementarnost ponudbe) • Blizina urejenih turističnih poti • Ekološka urejenost in ohranjenost okolja • Dobra komunalna infrastruktura • Kulturna (gledališče, glasbena šola, kulturna dediščina) in športna tradicija (zimski športi) • Razvitost gospodarskih managerskih in upravnih administrativnih struktur • Podpora lokalne skupnosti za razvoj turizma 	<ul style="list-style-type: none"> • Izredno slaba turistična infrastruktura • Ni prenočitvenih kapacitet • Nepovezana in neorganizirana ponudba • Pomanjkanje strokovnega kadra s področja turizma • Pomanjkanje zasebne in javne iniciative • Slab marketinški in informacijski potencial • Občina je slabo vključena v regionalne in nacionalne turistične projekte • Industrijska podoba – le izjemoma poznana po turizmu • Izostanek mestnega središča • Kratka dolžina bivanja gostov (povečini tranzitni gosti) • Ni vključenosti mlajših, inovativnih ljudi
Priložnosti	Nevarnosti
<ul style="list-style-type: none"> • Pritegnitev kapitala za večje projekte (smučišče na Rožci, počitniško naselje v Karavankah, športno-hotelsko središče ob ploščadi Karavanke) • Povezava športnih in kulturnih prireditev ter turizma • Lega na tromeji – razvoj skupnega turističnega proizvoda • Vključevanje v turistično ponudbo sosednjih turističnih destinacij (Kranjska Gora, Bled, Radovljica) • Možnost vključevanja v EU-projekte in financiranja • Tranzitni gostje predstavljajo velik potencial • Možnost vključevanja planin v turistično ponudbo 	<ul style="list-style-type: none"> • Omejitve, povezane z NATURO 2000 • Nasprotovanja turistični dejavnosti s strani lastnikov zemljišč, ki bi jih potrebovali za posamezne projekte • Kolizija uporabe prostora med turizmom in drugimi dejavnostmi • Preobremenjenost prostora • Nesprejemanje turizma s strani prebivalcev • Slabo razvita podjetniška iniciativa • Geopolitične spremembe (terorizem, vojna)

5.2 Razvoj namestitvenih objektov

Osnova vsakega turističnega razvoja destinacije je primerna infrastruktura, največkrat v obliki hotela ali hostla. Kot smo že ugotovili s pomočjo podatkov turistično informacijskega centra, tega Jesenice trenutno ne premorejo. Raziskave s pomočjo anketnega vprašalnika so pokazale, da bi bil za občane hotel ali hostel najpomembnejša infrastrukturna pridobitev za nadaljnji razvoj turizma. Razvoj večjega namestitvenega objekta bi lahko dosegli z javno-zasebnim partnerstvom med Občino Jesenice in zasebnim investitorjem, kot je zapisano tudi v strategiji razvoja turizma v občini Jesenice (2005). Ena izmed možnosti je tudi iniciativa s turizmom povezanih društev, ki bi ob pomoči Občine Jesenice prevzele izdelavo projektnega načrta. Namestitveni objekt bi bilo zaradi dobrih prometnih povezav smiselno postaviti v središče Jesenic, ki pa zaradi razpotegnjenosti in razpršenosti premorejo dve mestni središči. Starejši del se vije od železniške postaje proti vzhodu, drugi novejši, ki ga občina želi obuditi, a trenutno še ni zaživel po željah, pa je Stara Sava, ki smo jo v poglavju 3 zaradi njene zgodovinske vrednosti že delno predstavili.

Drugi tip namestitvenega objekta, ki bi se lahko razvil, je glamping³. Glede na dejstvo, da je Slovenija prejela priznanje za prvo zeleno destinacijo na svetu in da je strategija slovenskega turizma osredotočena na trajnostni razvoj, bi hiše glamping sovpadale s strategijo razvoja turizma v Sloveniji. To podpira tudi izvedena anketa, kjer so občani v večjem obsegu podprli glamping kot pozitivno infrastrukturno dopolnitev za razvoj turizma. Ker so Jesenice železarsko mesto, bi tak tip hišic najverjetneje zaživel ob obrobju mesta ali v kraju Planina pod Golico, kjer vpliv industrije in železarstva ni tako močen.

Po pogovoru s ponudniki namestitev in glede na dejstvo, da večinski delež nočitev predstavljajo tranzitni gosti, bi bila smiselna tudi gradnja motela. Tega bi lahko zaradi najvišje fluktuacije postavili pred predor Karavanke.

5.3 Športno-rekreativni turizem

Na podlagi raziskav in anketnih vprašalnikov ter lege v alpskem svetu bi bil športno-rekreativni turizem kot primarna vrsta turizma najbolj logična in perspektivna smer razvoja občine Jesenice. Neokrnjeno naravno okolje, dobro ohranjeni naravni viri ter dobra dostopnost Jesenic so glavni dejavniki potencialnega razvoja športno-rekreativnega turizma. Nadaljnji razvoj te panoge bi dosegli z naslednjimi razvojnimi točkami:

- nadaljnji razvoj kolesarskih poti, ki bi povezovale Jesenice z večjima turističnima destinacijama Bled in Kranjska Gora. S tem bi delno lahko vključili in tržili ponudbo

---

³ Glamping – Oblika kampiranja, ki vključuje namestitev in objekte, ki so prestižnejši od tistih, ki jih povezujemo s tradicionalnim kampiranjem. (angl. *A form of camping involving accommodation and facilities more luxurious than those associated with traditional camping.*) (Oxford dictionary b.l.)

teh dveh destinacij, saj veliko gostov prenoči v občini prav zaradi ogleda Bleda in Kranjske Gore. Z razširitvijo ponudbe bi se podaljšala tudi povprečna dolžina bivanja gostov.

- Urejene pohodniške poti, ki bi privabile dodatne tuje in domače goste. Po podatkih ankete med ponudniki namestitev je pohodništvo že zdaj eno izmed glavnih razlogov za obisk občine Jesenice, kar je vidno tudi v strukturi tujih gostov, saj so Čehi, zdaj že tradicionalno pohodniški narod, na podlagi podatkov iz ankete takoj za Nemci po prenočitvah v jeseniški občini.
- Povezovanje športnih društev in razvoj novih športnih objektov ter organizacija mladinskih športnih kampov.
- Zaposlitev ustreznih strokovnih kadrov na stičišču športa in turizma.
- Promocijska in propagandna dejavnost na področju športno-turistične ponudbe.

6 SKLEP

Turizem v Sloveniji zadnja leta beleži nenehno rast tudi po zaslugi političnih razmer v drugih evropskih državah. Razmah turizma povezujemo z različnimi pozitivnimi vplivi, predvsem pri ustvarjanju novih delovnih mest in potrebi po novi infrastrukturi, turistične aktivnosti pa usmerjajo razvoj modernega življenja. Gre za industrijo, kjer so vstopne pregrade nizke, omogoča pa razvoj malih in srednje velikih podjetij.

Razvoj turistične destinacije je dolgotrajen proces, ki zahteva sodelovanje gospodarstva, lokalne skupnosti in javnih služb. Večina raziskav na področju turizma kaže na to, da so ljudje glavni dejavnik, saj s svojo prijaznostjo, gostoljubnostjo in izobraženostjo vplivajo na turiste. V analizi ankete smo ugotovili, da lokalna skupnost ima željo po razvoju turistične dejavnosti, kar je osnova za kakršen koli nadaljnji razvoj občine Jesenice kot turistične destinacije, saj so ljudje v skupnosti tisti, ki bodo občutili pozitivne in negativne spremembe, ki pridejo s turizmom. Na žalost s trenutnim stanjem turizma niso zadovoljni niti občani niti gospa Nena Koljanin, ki je zaposlena na turistično informacijskem centru, saj se ta razvija prepočasi, predvsem zaradi dejstva, da za zdaj še primanjkuje strokovno izobraženega kadra, ki bi na področju Jesenic s svojo inovativnostjo in znanjem pospešil razvoj turizma.

Seveda kljub odobravanju lokalne skupnosti občini Jesenice trenutno še vedno manjka najbolj osnovna turistična ponudba – namestitvene kapacitete. Skozi leta so bili predstavljeni številni osnutki, predvsem na relaciji neprofitne organizacije–občina, a se je največkrat zataknilo pri izbiri primerne lokacije.

Z vidika naravno-geografskih značilnosti občina Jesenice ima potrebne predispozicije za razvoj turistične dejavnosti. Ugodna lega, dobra prometna povezanost, zaledje turističnih destinacij in bližina alpskega sveta nudijo potencial za razvoj turizma, a kljub vsemu ta potencial v veliki meri leži skrit za pomankanjem interesa javnih in zasebnih vlagateljev ter industrijsko podobo, ki še vedno prevladuje v občini Jesenice.

LITERATURA

- Berčič, Herman, Sila, Boris, Slak Velak, Nataša in Pintar, Damjan. 2010. *Šport v turizmu*. Ljubljana: Fakulteta za šport, Univerza v Ljubljani.
- Bieger, T.. 1997. *Management von Destination Marketing Organisations – The case of Switzerland*. The Tourist Review.
- Bregant, Boris. 2007. *Jesenice: Mesto jekla in cvetja*. Jesenice: Občina Jesenice.
- Colarič-Jakše, Lea-Marija in Veljković, Božidar. 2014. *Turizem: Teoretični aspekti evolucije krožnega gibanja*. Maribor: Fakulteta za Turizem, Univerza v Mariboru.
- Cvikl, Helena. 2002. *Uvod v turizem*. Portorož: Turistica – Visoka šola za turizem.
- Festeelval. 2017. [Http://www.festeelval.com/](http://www.festeelval.com/). (19. 8. 2017).
- Geister, Iztok. 2006. *Turistični vodnik po občini Jesenice*. Jesenice: Občina Jesenice
- Gojčič, Slavka. 2012. *Trendi v velneškem in ekološkem turizmu*. Celje: Fakulteta za komercialne in poslovne vede Celje.
- Merriam-Webster. 2017. *Tourism*. [Https://www.merriam-webster.com/dictionary/tourism](https://www.merriam-webster.com/dictionary/tourism) (18. 7. 2017).
- Ministrstvo za okolje in prostor. 2011. *Alpska konvencija v Sloveniji in njeno izvajanje na lokalni ravni*. http://www.alpconv.org/sl/publications/alpine/Documents/Comuni%202010_SL.pdf (25.8.2017).
- Občina Jesenice. B.l.a.. [Http://www.jesenice.si/o-obcini/turizem](http://www.jesenice.si/o-obcini/turizem) (16. 7. 2017).
- Občina Jesenice. *Zgodovina Jesenic*. B.l.b.. [Http://www.jesenice.si/o-obcini/item/62-zgodovina-jesenic](http://www.jesenice.si/o-obcini/item/62-zgodovina-jesenic) (15. 8. 2017).
- Občina Jesenice. *Splošna predstavitev občine*. B.l.c.. [Http:// www.jesenice.si/o-obcini/item/30-splosna-predstavitev-obcine](http://www.jesenice.si/o-obcini/item/30-splosna-predstavitev-obcine)
- Občina Jesenice. 2005. *Strategija razvoja turizma v Občini Jesenice*. [Http://www.jesenice.si/obcina-jesenice/razvojni-dokumenti/item/13716-strategija-razvoja-turizma-v-obcini-jesenice](http://www.jesenice.si/obcina-jesenice/razvojni-dokumenti/item/13716-strategija-razvoja-turizma-v-obcini-jesenice) (30. 8. 2017).
- Ogorelc, Anton. 2001. *Mednarodni turizem*. Maribor: Ekonomsko-poslovna fakulteta.
- Oxford dictionary. B.l.. *Glamping* [Https://en.oxforddictionaries.com/definition/glamping](https://en.oxforddictionaries.com/definition/glamping) (25. 8. 2017).

- Slovenska turistična organizacija. 2009. *Strategija razvoja kulturnega turizma na Slovenskem*. https://www.slovenia.info/uploads/dokumenti/turisticni-produkti/SRKTS-29_8849.pdf. Maribor (10. 8. 2017)
- Slovenska turistična organizacija. B.l.. *Slovenski turizem v 25ih letih*. <https://www.slovenia.info/sl/poslovne-strani/o-sto/25-let-turizma> (15. 7. 2017).
- Slovenska turistična organizacija. 2005. *Strategija razvoja turističnega produkta pohodništvo v Sloveniji*. https://www.slovenia.info/uploads/dokumenti/turisticni-produkti/pohodnistvo_koncni_dokument,_3743_5118.pdf (22. 7. 2017).
- Slovenska turistična organizacija. 2016. *Turizem v številkah 2016*. https://www.slovenia.info/uploads/dokumenti/raziskave/2017_06_sto_tvs_2016_a4_slo_web_1.pdf (16. 7. 2017).
- Statistični urad republike Slovenije. 2017. *Občina Jesenice*. <http://www.stat.si/obcine/sl/2014/Municip/Index/57> (16. 8. 2017).
- Turistično informacijski center Jesenice. B.l.a.. *Tradicionalne prireditve*. <http://turizem.jesenice.si/dogodki/tradicionalne-prireditve> (20. 8. 2017).
- Turistično informacijski center Jesenice. B.l.b.. <http://turizem.jesenice.si/znamenitosti> (20. 8. 2017).
- Tugberk, Ugurlu. 2010. *Definintion of Tourism (UNWTO Definition of Tourism) / What Is Tourism ?*. <http://www.tugberkugurlu.com/archive/definintion-of-tourism-unwto-definition-of-tourism-what-is-tourism> (18. 7. 2017).
- Vodeb, Ksenija. 2010. *Turistična destinacija kot sistem*. Portorož: Fakulteta za turistične študije – Turistica.
- Vodeb, Ksenija. 2014. *Turistična destinacija: sodobna obravnava koncepta*. Koper: Založba Univerze na Primorskem.

PRILOGE

- Priloga 1   Intervju s ponudnikom namestitvenih kapacitet – 1
- Priloga 2   Intervju s ponudnikom namestitvenih kapacitet – 2
- Priloga 3   Intervju s ponudnikom namestitvenih kapacitet – 3
- Priloga 4   Intervju s ponudnikom namestitvenih kapacitet – 4
- Priloga 5   Anketni vprašalni za občane

Intervju s ponudnikom namestitvenih kapacitet – 1

Pozdravljeni,

Moje ime je David Mirc in zaključujem študij na Fakulteti za Management v Kopru. V svojem diplomskem delu obravnavam možnosti za razvoj turizma v Občini Jesenice. Z intervjujem želim pridobiti vaš pogled na trenutno stanje turizma in želeni smeri nadaljnjega razvoja.

Prosil bi vas, da si vzamete 15 minut časa za priložena vprašanja, rezultate pa bom uporabil izključno za namen diplomske naloge. **Za sodelovanje v intervjuju se vam že vnaprej zahvaljujem!**

1. Koliko let se že ukvarjate s turistično dejavnostjo v občini Jesenice?

S turistično dejavnostjo se ukvarjam že 25 let. Domačijo sem prevzela od staršev in jo začela tržiti. Prej sem delovala tudi že v gostinstvu v hotelu Lovec na Bledu.

2. Kako sami na primeru vašega objekta občutite visoko turistično rast v Sloveniji v zadnjih letih?

Zadnje leto jo zelo občutimo, predvsem med sezono, ko imamo vse namestitve polne. Zamenjala se je tudi struktura gostov, ki zdaj prihajajo iz vseh delov Evrope, prej pa smo se zanašali bolj na stalne goste iz sosednje Avstrije in delov Slovenije.

3. Kakšni so razlogi bivanja vaših gostov v občini Jesenice?

Kakšna polovica jih pride, ker si želi ogledati bližnje turistične destinacije in kraje po Sloveniji, sem pa jih pot zanese zaradi polnosti destinacij ali želje po miru in tišini. Kakšna tretjina gostov se odloča za pohodništvo, nekaj malega pa je tudi poslovnih gostov.

4. Katere so pozitivne lastnosti občine Jesenice, ki pripomorejo k razvoju turizma?

Predvsem imam občutek, da so Jesenice dobile bolj čisto podobo, saj so se odstranile stare industrijske zgradbe, lepo pa so uredili tudi stari mestni del Stara Sava, ki upam, da bo kmalu zaživel. Tudi naravne danosti so pozitivna lastnost Jesenic, ki bi jo bilo treba izkoriščati.

5. Nad čim so najbolj navdušeni vaši gostje?

Gostje so izredno zadovoljni z neokrnjeno naravo in okolico ter bližino prečudovitih krajev.

Priloga 1

6. Katere so po vašem mnenju negativne lastnosti občine Jesenice, ki ovirajo razvoj turizma?

Infrastruktura še vedno ni zadovoljiva, primanjkuje kakšen večji namestitveni objekt, ki bi Jesenice postavil na turistični zemljevid, kratki delovni čas turistično informacijskega centra ter izostanek markiranih poti za hribolazce.

7. S čim so najbolj nezadovoljni vaši gostje?

Ne pritožujejo se nad veliko stvarmi, saj večino časa preživijo zunaj Jesenic, izpostavila pa bi recimo izostanek nekih aktivnosti in dejavnosti, saj jim ne moremo ponuditi praktično nič.

8. Kako ocenjujete sodelovanje Občino? S čim bi ta še lahko pomagala pri razvoju turizma?

Sodelovanje je slabo, komunikacije skorajda nimamo. Pomagati bi morala z dodatnimi razpisi za turistične dejavnosti in dodajanjem ponudbe.

9. Kako ocenjujete sodelovanje z lokalno skupnostjo?

Z lokalno skupnostjo nimamo problemov, sodelujemo dobro, mislim pa, da tudi sami podpirajo in si želijo razvoja turizma v občini Jesenice.

10. Kaj bi bilo po vašem mnenju treba še storiti za nadaljnji razvoj turizma v občini? Katerih aktivnosti in objektov primanjkuje?

Treba bi se bilo osredotočiti v športni turizem, na primer gorsko kolesarjenje, sankanje in smučanje ter izletniški turizem, kjer bi Jesenice služile kot baza za dnevne izlete. Ploščad ob predoru Karavanke vidim kot izjemno možnost za razvoj turizma.

Intervju s ponudnikom namestitvenih kapacitet - 2

Pozdravljeni,

Moje ime je David Mirc in zaključujem študij na Fakulteti za Management v Kopru. V svojem diplomskem delu obravnavam možnosti za razvoj turizma v Občini Jesenice. Z intervjujem želim pridobiti vaš pogled na trenutno stanje turizma in želeni smeri nadaljnjega razvoja.

Prosil bi vas, da si vzamete 15 minut časa za priložena vprašanja, rezultate pa bom uporabil izključno za namen diplomske naloge. **Za sodelovanje v intervjuju se vam že vnaprej zahvaljujem!**

1. Koliko let se že ukvarjate s turistično dejavnostjo v občini Jesenice?

S turizmom se ukvarjam 4 leta, vse potrebno za delovanje kampa pa sem zgradil z lastno energijo in trdom.

2. Kako sami na primeru vašega objekta občutite visoko turistično rast v Sloveniji v zadnjih letih?

Se kar pozna, da so vse destinacije polne, letos je prvič občutno povečanje, predvsem poleti imamo razprodane kapacitete, prvič tudi prihajajo gostje iz Italije in Francije.

3. Kakšni so razlogi bivanja vaših gostov v občini Jesenice?

Delno so tranzitni gostje, ki prenočijo in se odpravijo naprej. Nekaterim je okolica tako všeč, da ostanejo še kak dodaten dan. Ostali večinoma nameravajo planinariti ali pa bi si radi ogledali turistične znamenitosti po Sloveniji.

4. Katere so pozitivne lastnosti občine Jesenice, ki pripomorejo k razvoju turizma?

Izpostavil bi prometno povezanost (bližina meje, turističnih destinacij), razne naravne znamenitosti in danosti, pa tudi našo gostoljubnost in prijaznost.

5. Nad čim so najbolj navdušeni vaši gostje?

Zelo dober odziv dobimo, ko pridejo iz restavracij, saj so vsi navdušeni nad kulinaričnimi dobrotami. Seveda so zadovoljni tudi z naravo, hribi in pa gostoljubnostjo.

6. Katere so po vašem mnenju negativne lastnosti občine Jesenice, ki ovirajo razvoj turizma?

Predvsem pomanjkanje infrastrukture in ponudbe, saj jih ne moremo »poslati« nikamor. Želel bi si več sodelovanja med ponudniki ter tudi Občino. Prav tako upam, da se bodo pojavili novi vlagatelji na tem območju.

7. S čim so najbolj nezadovoljni vaši gostje?

Kot sem dejal, pomanjkanje nekih aktivnosti, vsi so presenečeni, ko v mestu ni nikjer ljudi in se lokali zapirajo že zgodaj. Nekaterim niso všeč tudi zvoki iz jeseniške železarne, ki odmevajo tudi ponoči.

8. Kako ocenjujete sodelovanje z Občino? S čim bi ta še lahko pomagala pri razvoju turizma?

Sodelovanje lahko označim kot slabo. Lahko bi pomagala pri dodatnih aktivnostih, ponudila kakšne infrastrukturne možnosti in omogočila razvoj brez oviranja, saj nenehno slišimo, da se nič ne more postoriti.

9. Kako ocenjujete sodelovanje z lokalno skupnostjo?

Nimamo večjih problemov z lokalno skupnostjo, sodelujemo dobro, tudi domačini in znanci iz drugih občin se vključujejo v našo gostinsko ponudbo.

10. Kaj bi bilo po vašem mnenju treba še storiti za nadaljnji razvoj turizma v občini? Katerih aktivnosti in objektov primanjkuje?

Želel bi si nadgradnje muzejske dejavnosti, saj muzej premoremo, na žalost pa v premajhnem obsegu. Tudi drugače ni nekih splošnih aktivnosti, ki bi jih lahko ponudili gostom. Mogoče bi gradnja nekega turističnega kompleksa blagodejno delovala na vse turistične ponudnike v regiji.

Intervju s ponudnikom namestitvenih kapacitet - 3

Pozdravljeni,

Moje ime je David Mirc in zaključujem študij na Fakulteti za Management v Kopru. V svojem diplomskem delu obravnavam možnosti za razvoj turizma v Občini Jesenice. Z intervjujem želim pridobiti vaš pogled na trenutno stanje turizma in želeni smeri nadaljnjega razvoja.

Prosil bi vas, da si vzamete 15 minut časa za priložena vprašanja, rezultate pa bom uporabil izključno za namen diplomske naloge. **Za sodelovanje v intervjuju se vam že vnaprej zahvaljujem!**

1. Koliko let se že ukvarjate s turistično dejavnostjo v občini Jesenice?

Že 17 let imam velnes center, ki sem mu pred 4 leti priključil tudi namestitvene kapacitete.

2. Kako sami na primeru vašega objekta občutite visoko turistično rast v Sloveniji v zadnjih letih?

Občuti se predvsem julija in avgusta, ko so ostale turistične destinacije polne, v drugih mescih za zdaj še ne opazim povečanja.

3. Kakšni so razlogi bivanja vaših gostov v občini Jesenice?

Pri polovici gre za tranzitni značaj, ostali pa se osredotočajo na izletniški turizem in planinarjenje. Zadnje čase opažam tudi vedno več ribiškega turizma.

4. Katere so pozitivne lastnosti občine Jesenice, ki pripomorejo k razvoju turizma?

Predvsem naravne danosti, bližnji Triglavski narodni park, Vintgar in Karavanke. K temu bi dodal še bližino kakovostnih turističnih destinacij in prometno povezanost prek meje z Italijo in Avstrijo ter čisto vodo.

5. Nad čim so najbolj navdušeni vaši gostje?

Navdušuje jih okolica in pa bližina vseh destinacij. Zelo zadovoljni in presenečeni so, ko jim ni treba kupovati čiste pitne vode. Tudi ko se odločijo za bližnje restavracije, dobivam pozitiven odziv.

Priloga 3

6. Katere so po vašem mnenju negativne lastnosti občine Jesenice, ki ovirajo razvoj turizma?

Mislim, da ne znamo predstaviti naše ponudbe, tisto malo, kar je imamo. Tudi informacije so preslabo dostopne, delno zaradi odprtosti turistično informacijskega centra samo čez dan in med tednom.

7. S čim so najbolj nezadovoljni vaši gostje?

Gostje bi si želeli daljše obratovalne čase, naj gre za restavracije ali lokale. Nekateri se pritožujejo, da je težko dobiti namestitev, saj so te slabo označene, informacij pa ne morejo pridobiti.

8. Kako ocenjujete sodelovanje z Občino? S čim bi ta še lahko pomagala pri razvoju turizma?

Ocenjujem ga kot slabo, želel bi si možnost reklamiranja prenočišč. Moti me tudi neaktivnost in nezmožnost reševanja problemov s strani Občine.

9. Kako ocenjujete sodelovanje z lokalno skupnostjo?

Ni večjih problemov, sprejemajo turizem in razmišljajo pozitivno. Izpostavil bi mogoče samo nerazumevanje lokalne policije za turizem, saj me včasih obravnavajo neprimerno.

10. Kaj bi bilo po vašem mnenju treba še storiti za nadaljnji razvoj turizma v občini? Katerih aktivnosti in objektov primanjkuje?

Izboljšati bi bilo treba informiranosti, izboljšati seznanjenost z lokalnim prometom in taksi službami.

Intervju s ponudnikom namestitvenih kapacitet - 4

Pozdravljeni,

Moje ime je David Mirc in zaključujem študij na Fakulteti za Management v Kopru. V svojem diplomskem delu obravnavam možnosti za razvoj turizma v Občini Jesenice. Z intervjujem želim pridobiti vaš pogled na trenutno stanje turizma in želeni smeri nadaljnega razvoja.

Prosil bi vas, da si vzamete 15 minut časa za priložena vprašanja, rezultate pa bom uporabil izključno za namen diplomske naloge. **Za sodelovanje v intervjuju se vam že vnaprej zahvaljujem!**

1. Koliko let se že ukvarjate s turistično dejavnostjo v občini Jesenice?

S turistično dejavnostjo se ukvarjam 5 let, apartmajem na Jesenicah pa sem priključil še enega na Bledu.

2. Kako sami na primeru vašega objekta občutite visoko turistično rast v Sloveniji v zadnjih letih?

Zaradi tranzita in turističnih destinacij občutim povečanje zadnji dve leti, v mesecih od vključno junija do septembra. Še sploh občutno rast vidim v zadnjem letu.

3. Kakšni so razlogi bivanja vaših gostov v občini Jesenice?

Pri meni gre povečini za tranzitne goste in hribolazce, drugih tipov ne opažam.

4. Katere so pozitivne lastnosti občine Jesenice, ki pripomorejo k razvoju turizma?

Predvsem prometna povezanost, naravna okolica in pa bližina večjih turističnih destinacij (Bled, Kranjska Gora).

5. Nad čim so najbolj navdušeni vaši gostje?

Navdušeni so nad okolico, Julijskimi Alpami, Karavankami in pa Vintgarjem. Veliko jih hvali tudi kulinariko.

6. Katere so po vašem mnenju negativne lastnosti občine Jesenice, ki ovirajo razvoj turizma?

Priloga 4

Tukaj bi izpostavil slabo označenost, slab delovni čas turistično informacijskega centra, pomanjkanje nekih aktivnosti in dejavnosti. Mogoče bi večji namestitveni objekt v obliki športnega centra pripomogel k razvoju turizma.

7. S čim so najbolj nezadovoljni vaši gostje?

Povečini gostje ne prihajajo z namenom, da bi si ogledali ali ostali daljši čas v občini Jesenice. Moti jih edino kratek delovni čas restavracij in lokalov.

8. Kako ocenjujete sodelovanje z Občino? S čim bi ta še lahko pomagala pri razvoju turizma?

Sodelovanje je slabo, marsikaj se po njihovem ne da postoriti. Lahko bi nam pomagali z dopustitvijo postavitve označevalnih znakov, mogoče tudi z nasveti in podporo ob odpiranju novih kapacitet.

9. Kako ocenjujete sodelovanje z lokalno skupnostjo?

Opažam, da ima željo po razvoju turizma, sodelovanje je na splošno korektno in večjih pripomb nimam.

10. Kaj bi bilo po vašem mnenju treba še storiti za nadaljnji razvoj turizma v občini? Katerih aktivnosti in objektov primanjkuje?

Kot sem že dejal, mogoče postavitev športnega centra ali pa kakšen motel ob predoru Karavanke.

Anketni vprašalnik za občane

Pozdravljeni,

Moje ime je David Mirc in zaključujem študij na Fakulteti za Management v Kopru. V svojem diplomskem delu obravnavam možnosti za razvoj turizma v Občini Jesenice. Z vprašalnikom želim pridobiti vaš pogled na trenutno stanje turizma in želeni smeri nadaljnjega razvoja.

Prosil bi vas, da si vzamete 5 minut časa za priložena vprašanja. Anketa je anonimna, rezultate pa bom uporabil izključno za namen diplomske naloge. Za sodelovanje v anketnem vprašalniku se vam že vnaprej zahvaljujem!

1. Spol:

- Moški
- Ženski

2. V katero starostno skupino spadate?

- Do 20 let
- 21–30 let
- 31–45 let
- 46–60 let
- Več kot 60 let

3. V katerem kraju v občini Jesenice prebivate?

- Jesenice
- Hrušica
- Koroška Bela
- Slovenski Javornik
- Blejska Dobrava
- Javorniški Rovt
- Planina pod Golico
- Lipce
- Kočna
- Plavški Rovt
- Potoki
- Prihodi

4. Prosim, odgovorite na spodnje trditve.

Priloga 5

	Se sploh ne strinjam	Se ne strinjam	Se deloma strinjam	Se strinjam	Se popolnoma strinjam
S trenutno turistično ponudbo v občini Jesenice sem zadovoljen.					
V občini Jesenice je potencial za razvoj turizma.					
Kot občan občine Jesenice podpiram razvoj turizma.					

5. Katere so po vašem mnenju turistično najbolj privlačne znamenitosti v občini Jesenice?

- Narcise
- Železarna Jesenice
- Kosova graščina
- Gornjesavski muzej
- Golica
- Partizanska bolnišnica na Mežakli
- Trg na Stari Savi
- Savske jame
- Športna dvorana Podmežakla
- Drugo:

6. Katere so po vašem mnenju trenutno glavne ovire za razvoj turizma v občini Jesenice?

- Geografska lega
- Premajhno vlaganje občine v dejavnost turizem
- Odsotnost namestitvenih objektov oz. prenočitvenih kapacitet
- Pomanjkanje interesa občanov
- Slaba prometna povezanost
- Pomanjkanje znamenitosti
- Drugo (prosim dopišite):

7. Katere tipe turizma bi bilo po vašem mnenju treba razvijati v občini Jesenice?

- Športno-rekreativni turizem
- Ekološki turizem
- Velneški turizem
- Poslovni turizem
- Kulturni turizem
- Industrijski turizem
- Drugo (prosim dopišite):

8. Katere infrastrukturne dopolnitve oziroma dejavnosti bi najbolj doprinesle k razvoju turizma v občini Jesenice?

	Sploh ne	Malo	Srednje	Veliko	Zelo veliko
Pohodniške poti					
Kolesarske steze					
Športni objekt					
Hostel/Hotel					
Glamping					
Kulturni in družbeni dogodki					
Muzej					
Drugo (prosim dopišite):					

9. Če imate dodatne predloge, ki bi lahko doprinesli k razvoju turizma v občini Jesenice, jih, prosim, dopišite.

Odgovorili ste na vsa vprašanja v tej anketi. Hvala za sodelovanje.